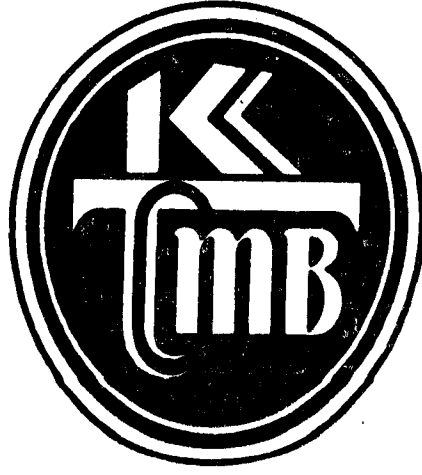

**Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Merkez Bankası**

Bülten

Mayıs 1997

No: 25

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. BÖLÜM	
K.K.T.C. Merkez Bankası ve Bankacılık Faaliyetleri	3-44
II. BÖLÜM	45-68
Ekonomik Gelişmeler	
1. Üretim, İstihdam ve Fiyatlar	47
a) Üretim Artışı ve Kaynakların Kullanımı	51
b) İstihdam	53
c) Fiyat Hareketleri ve Ücretler	
2. Mali ve Parasal Gelişmeler	56
a) Mali Gelişmeler	56
b) Parasal Gelişmeler	61
3. Ticaret, Pazarlama ve Ödemeler Dengesi	61
a) Ticaret ve Pazarlama	61
b) Ödemeler Dengesi	61
III. BÖLÜM	
Merkez Bankasının Yıllık Hesapları	69-75
Bilanço	71
Kar ve Zarar Hesabı	72
Hesaplar Hakkında Açıklamalar	73-75
IV. BÖLÜM	77-88
Bankacılık İstatistikleri	
V. BÖLÜM	89-101
Bankacılık Kesiminin Özel İlgi Duyacağı Mevzuat	
VI. BÖLÜM	103-105
Tabloların Listesi	

I. Bölüm

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİNDE MERKEZ BANKASI VE BANKACILIK FAALİYETLERİ

35/1987 sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası'nda belirtilen çerçevede bankalar tarafından getirilen kısa vadeli senet ve vesikaları reeskonta kabul ederek veya Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Hazine Kefaleti karşılığında avans vermek suretiyle, piyasaya para sürme ve bankalara kaynak sağlama görevleri bankamızca sürdürülmüştür.

31 Mart 1997 tarihi itibarıyla TL avans ve reeskont işlemleri Tablo 1'de, TL avans ve reeskont işlemlerinden doğan borç bakiyelerinin 31 Aralık 1994, 31 Aralık 1995 ve 31 Aralık 1996 tarihleri itibarıyla karşılaştırması ise Tablo 2'de gösterilmiştir.

31 Mart 1997 tarihi itibarıyla Dövizli avans ve reeskont işlemleri Tablo 3'te Dövizli avans ve reeskont işlemlerinden doğan borç bakiyelerinin 31 Aralık 1994, 31 Aralık 1995 ve 31 Aralık 1996 tarihleri itibarıyla karşılaştırması ise Tablo 4'te gösterilmiştir.

TABLO 1

31 Mart 1997 Tarihi İtibariyle TL Avans ve Reeskont İşlemleri

Banka Kaynaklarından Kullandırılan :

		<u>Milyon TL</u>		
		<u>Borç</u>	<u>Senet</u>	<u>Senet</u>
		<u>Bakiyesi</u>	<u>Adedi</u>	<u>Toplamı</u>
Hazine Kefaletini Haiz	K.M.S.Cypfruvex			
Bonolar Üzerine Avans	İşletmecilik Ltd.	394,644.3	3	245,846.7
" " "	Tarımsal Donatım Kurumu	14,963.1	4	220.0
" " "	Devlet Üretim Çiftlikleri	10,678.5	1	10,678.5
" " "	Toprak Ürünleri Kurumu	<u>311,339.5</u>	<u>1</u>	<u>121,118.1</u>
		<u>731,625.4</u>	<u>9</u>	<u>377,863.3</u>
Hazineye Kısa Vadeli Avans	Hazine ve Muhasebe Dairesi	<u>11,808,000.0</u>	<u>—</u>	<u>—</u>
Küçük Esnaf Ve	K. Vakıflar Bankası Ltd.	98,015.5	1.100	98,015.5
Sanatkar Senetleri	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	<u>5,706.8</u>	<u>61</u>	<u>5,706.8</u>
		<u>103,722.3</u>	<u>1.161</u>	<u>103,722.3</u>
Sanayi Senetleri	K. Vakıflar Bankası Ltd.	7,000.0	5	7,000.0
" "	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	750.0	3	750.0
" "	K. Yatırım Bankası Ltd.	<u>2,972.1</u>	<u>17</u>	<u>3,370.0</u>
	(Tasfiye Halinde)	<u>10,722.1</u>	<u>25</u>	<u>11,120.0</u>
Tarım Senetleri	K.T.Koop. Merkez Bankası Ltd.	<u>525,890.4</u>	<u>—</u>	<u>—</u>
İhracat Senetleri	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	23,000.0	26	23,000.0
" "	K. Kredi Bankası Ltd.	<u>1,500.0</u>	<u>3</u>	<u>1,500.0</u>
		<u>24,500.0</u>	<u>29</u>	<u>24,500.0</u>
Turizm Senetleri	K. Yatırım Bankası Ltd.	626,9	8	1,800.0
	(Tasfiye Halinde)	<u>16,446.0</u>	<u>—</u>	<u>—</u>
Döviz Mukabili	K. Kredi Bankası Ltd.	<u>14,000.0</u>	<u>—</u>	<u>—</u>
TL Avans Hesabı	Kıbrıs Altınbaş Bank Ltd.	<u>30,446.0</u>	<u>—</u>	<u>—</u>
		<u>13,235,533.1</u>	<u>1.232</u>	<u>519,005.6</u>
TOPLAM		<u>13,235,533.1</u>	<u>1.232</u>	<u>519,005.6</u>

Diğer Kaynaklardan Kullandırılan :

		Milyon TL		
		Borç	Senet	Senet
		Bakiyesi	Adedi	Toplamı
Sanayi Teşvik Fonu	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	1,871.7	6	1,871.7
" "	K. Yatırım Bankası Ltd.	<u>1,256.3</u>	<u>5</u>	<u>1,256.3</u>
	(Tasfiye Halinde)	<u>3,128.0</u>	<u>11</u>	<u>3,128.0</u>
Eximbank İhracat				
Hazırlık Kredileri	K. Yatırım Bankası Ltd.	<u>1,791.4</u>	<u>11</u>	<u>1,953.0</u>
	(Tasfiye Halinde)			
Eximbank İhracat Kredileri	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	5,000.0	2	5,000.0
" " "	K. Yatırım Bankası Ltd.	<u>669.0</u>	<u>4</u>	<u>775.0</u>
	(Tasfiye Halinde)	<u>5,669.0</u>	<u>6</u>	<u>5,775.0</u>
Yerel Gazeteleri				
Destekleme Fonu	K. Vakıflar Bankası Ltd.	5,000.0	1	5,000.0
" "	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	1,000.0	2	1,000.0
	Everest Bank Ltd.	<u>500.0</u>	<u>1</u>	<u>500.0</u>
		<u>2,000.0</u>	<u>4</u>	<u>2,000.0</u>
ÖZET:	TOPLAM	<u>12,588.4</u>	<u>32</u>	<u>12,856.0</u>
Banka Kaynaklarından Kullandırılan		13,235,533.1	1,232	519,005.6
Diğer Kaynaklardan Kullandırılan		<u>12,588.4</u>	<u>32</u>	<u>12,856.0</u>
	GENEL TOPLAM	<u>13,248,121.5</u>	<u>1,264</u>	<u>531,861.6</u>

TABLO 2

**TL Avans ve Reeskont Borç Bakiyelerinin 31 Aralık 1994, 31 Aralık 1995
ve 31 Aralık 1996 Tarihi İtibariyle Karşılaştırması**

Banka Kaynaklarından Kullanılan :

Milyon TL.

<u>Kredi Türü</u>	<u>Borçlu</u>	<u>31 Aralık 1994</u>	<u>31 Aralık 1995</u>	<u>31 Aralık 1996</u>
Hazine Kefaletini				
Haiz Bonolar Üzerine Avans	K.M.S.Cypfruvex İşl.Ltd.	106,893.7	187,910.4	394,644.3
" " " "	Tarımsal Donatım Kurumu	4,819.2	8,471.7	14,963.1
" " " "	Devlet Üretim Çiftlikleri	-	14,391.1	10,678.5
" " " "	Toprak Ürünleri Kurumu	-	163,227.4	311,339.5
		<u>111,712.9</u>	<u>374,000.6</u>	<u>731,625.4</u>
Hazineye Kısa Vadeli Avans	Hazine ve Muhasebe Dairesi	<u>970,000.0</u>	<u>5,470,000.0</u>	<u>11,808,000.0</u>
Küçük Esnaf ve Sanatkar Senetleri	K. Vakıflar Bankası Ltd.	41,828.5	46,014.2	137,754.5
" " " "	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	-	4,405.0	6,501.5
		<u>41,828.5</u>	<u>50,419.2</u>	<u>144,256.0</u>
Sanayi Senetleri	K. Vakıflar Bankası Ltd.	4,713.3	673.0	7,000.0
" "	K. Kredi Bankası Ltd.	159.0	-	-
" "	K. Ticaret Bankası Ltd.	235.2	-	-
" "	Asbank Ltd.	600.0	-	-
" "	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	929.5	750.0	750.0
" "	K.T.Koop. Merkez Bankası Ltd.	2,776.9	188.4	-
" "	K. İktisat Bankası Ltd.	435.2	-	-
" "	Türkiye İş Bankası A.Ş.	711.1	-	-
" "	K. Yatırım Bankası Ltd.	3,207.1	2,972.1	2,972.1
	(Tasfiye Halinde)			
" "	Limasol T. Koop. Bankası Ltd.	280.0	-	-
" "	K. Faisal İslam Bankası Ltd.	666.9	-	-
" "	K. Hür Bank Ltd.	1,400.0	666.7	133.3
" "	Everest Bank Ltd.	<u>600.0</u>	<u>7,600.0</u>	-
		<u>16,714.2</u>	<u>12,850.2</u>	<u>10,855.4</u>
İhracat Senetleri	K. Vakıflar Bankası Ltd.	4,258.5	-	-
" "	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	<u>23,000.0</u>	<u>23,000.0</u>	<u>23,000.0</u>
		<u>27,258.5</u>	<u>23,000.0</u>	<u>23,000.0</u>
Turizm Senetleri	K. Vakıflar Bankası Ltd.	855.6	-	-
" "	Türkiye İş Bankası A.Ş.	29.6	-	-
" "	Asbank Ltd.	340.7	-	-
" "	K. Yatırım Bankası Ltd.	<u>626.9</u>	<u>626.9</u>	<u>626.9</u>
	(Tasfiye Halinde)	<u>1,852.8</u>	<u>626.9</u>	<u>626.9</u>
Tarım Senetleri	K. Vakıflar Bankası Ltd.	9.0	-	-
" "	K.T.Koop. Merkez Bankası Ltd.	-	-	525,890.4
		<u>9.0</u>	<u>-</u>	<u>525,890.4</u>

Döviz Mukabili TL	K.Kredi Bankası Ltd.	-	-	5,496.0
Avans Hesabı	K.T.Koop. Merkez Bankası Ltd.	-	35,000.0	250,000.0
" "	Tunca Bank Ltd.	-	50.0	-
" "	K. Hür Bank Ltd.	-	4,170.0	-
" "	Kıbrıs Altınbaş Bank Ltd.	-	-	12,751.0
		-	39,220.0	268,247.0
TOPLAM		1,169,375.9	5,970,116.9	13,512,501.1
Diğer Kaynaklardan Kullandırılan				
Turizm Teşvik Fonu	K. Vakıflar Bankası Ltd.	166.6	-	-
" " "	K.T.Koop. Merkez Bankası Ltd.	116.7	-	-
" " "	K.Ticaret Bankası Ltd.	133.3	-	-
" " "	Türkiye İş Bankası A.Ş.	243.3	-	-
" " "	K.Faisal İslam Bankası Ltd.	333.0	-	-
" " "	Limasol T. Koop. Bankası Ltd.	233.4	-	-
		1,226.3	-	-
Sanayi Teşvik Fonu	K. Vakıflar Bankası Ltd.	1,206.6	-	-
" " "	K.T.Koop. Merkez Bankası Ltd.	10.3	-	-
" " "	Türk Bankası Ltd.	56.6	-	-
" " "	K.Kredi Bankası Ltd.	76.0	-	-
" " "	Asbank Ltd.	139.9	-	-
" " "	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	1,871.7	1,871.7	1,871.7
" " "	K. İktisat Bankası Ltd.	60.0	-	-
" " "	K. Yatırım Bankası Ltd.	1,256.3	1,256.3	1,256.3
	(Tasfiye Halinde)			
" " "	K.Faisal İslam Bankası Ltd.	381.0	-	-
" " "	Limasol T. Koop. Bankası Ltd.	73.3	-	-
		5,131.5	5,128.0	3,128.0
Eximbank İhracat Kredisi	K. Vakıflar Bankası Ltd.	10.0	-	-
" " "	K. Yatırım Bankası Ltd.	669.0	669.0	669.0
	(Tasfiye Halinde)			
" " "	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	5,000.0	5,000.0	5,000.0
		5,679.0	5,669.0	5,669.0
Eximbank İhracat Hazırlık Kredileri	K. Yatırım Bankası Ltd.	1,953.0	1,898.4	1,791.4
	(Tasfiye Halinde)			
Yerel Gazeteleri Destekleme Fonu	K. Vakıflar Bankası Ltd.	-	-	500.0
" " " "	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	-	-	1,000.0
" " " "	Everest Bank Ltd.	-	-	500.0
		-	-	2,000.0
TOPLAM		13,989.8	10,695.4	12,588.4
ÖZET:				
Banka Kaynaklarından Kullandırılan		1,169,375.9	5,970,116.9	13,512,501.1
Diğer Kaynaklardan Kullandırılan		13,989.8	10,695.4	12,588.4
GENEL TOPLAM		1,183,365.7	5,980,812.3	13,525,089.5

TABLO3

31 Mart 1997 Tarihi İtibarıyla Dövizli Avans ve Reeskont İşlemleri

Kredi Türü	Borçlu	Borç Bakiyesi	Senet Adedi	Senet Toplamı
Sanayi Senetleri	Asbank Ltd.	£ 45,520	3	£ 45,520
" "	Deniz Bank Ltd.	£ 32,804	2	£ 32,804
" "	K.Tunca Bank Ltd.	£ 23,300	2	£ 23,300
" "	K. Vakıflar Bankası Ltd.	£ 78,360	5	£ 78,360
" "	K. Hür Bank Ltd.	£ 37,159	3	£ 41,027
		<u>£ 217,143</u>	<u>15</u>	<u>£ 221,011</u>
" "	Limasol Türk Koop. Bankası Ltd.	\$ 18,700	1	\$ 18,700
" "	K. Vakıflar Bankası Ltd.	\$ 43,540	3	\$ 43,540
" "	Everest Bank Ltd.	\$ 8,700	1	\$ 8,700
" "	K. Kredi Bankası Ltd.	\$ 91,141	5	\$ 91,141
" "	K. Hür Bank Ltd.	\$ 55,720	3	\$ 62,140
" "	K.T. Koop. Merkez Bankası Ltd.	\$ 16,160	1	\$ 16,160
" "	Asbank Ltd.	\$ 36,400	2	\$ 36,400
" "	Deniz Bank Ltd.	\$ 9,466	1	\$ 9,466
		<u>\$ 279,827</u>	<u>17</u>	<u>\$ 286,247</u>
" "	Asbank Ltd.	DM 36,480	2	DM 36,480
" "	Everest Bank Ltd.	DM 64,505	2	DM 68,300
" "	K. Tunca Bank Ltd.	<u>DM 124,000</u>	<u>4</u>	<u>DM 124,000</u>
		<u>DM 224,985</u>	<u>8</u>	<u>DM 228,780</u>
İhracat Senetleri				
" "	K. Vakıflar Bankası Ltd.	£ 21,500	3	£ 21,500
" "	Everest Bank Ltd.	£ 28,000	3	£ 28,000
" "	K. Tunca Bank Ltd.	8,200	4	£ 8,200
		<u>£ 57,700</u>	<u>10</u>	<u>£ 57,700</u>
" "	Everest Bank Ltd.	<u>\$ 1,374,000</u>	<u>19</u>	<u>\$ 1,374,000</u>
" "	Everest Bank Ltd.	<u>DM 2,205,000</u>	<u>61</u>	<u>DM 2,205,000</u>
Ticari Senetler				
" "	Asbank Ltd.	£ 23,280	2	£ 23,280
" "	K. Vakıflar Bankası Ltd.	£ 930	1	£ 930
" "	K. Hür Bank Ltd.	£ 49,540	3	£ 49,540
		<u>£ 73,750</u>	<u>6</u>	<u>£ 73,750</u>
" "	K. Hür Bank Ltd.	\$ 104,515	4	\$ 104,515
" "	K. Kredi Bankası Ltd.	\$ 342,848	3	\$ 342,848
" "	K. Vakıflar Bankası Ltd.	\$ 249,000	2	\$ 249,000
" "	Everest Bank Ltd.	\$ 2,336,967	5	\$ 2,336,967
" "	Deniz Bank Ltd.	\$ 70,000	4	\$ 85,000
" "	Limasol T. Koop. Bankası Ltd.	\$ 40,400	2	\$ 40,400
" "	Yakın Doğu Bank Ltd.	\$ 500,000	1	\$ 500,000
" "	Asbank Ltd.	\$ 30,000	1	\$ 30,000
		<u>\$ 3,673,730</u>	<u>22</u>	<u>\$ 3,688,730</u>

Turizm Senetleri K. Kredi Bankası Ltd.	£ 5,260	1	£ 5,260
" " K. Hür Bank Ltd.	\$ 71,510	4	\$ 96,500
" " Asbank Ltd.	DM 38,710	1	DM 40,200
Hazine Kefaletini			
Haiz Bonolar Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	£ 750,000	1	£ 750,000
Tarım Senetleri K.T. Koop. Merkez Bankası Ltd.		1	\$ 7,280,250
Eximbank İhracat			
Hazırlık Kredisi Everest Bank Ltd.	\$ 45,000	2	\$ 45,000
Eximbank İhracat Everest Bank Ltd.	DM 209,000	7	DM 209,000
Kredisi			

TABLO 4

Dövizli Avans ve Reeskont Borç Bakiyelerinin 31 Aralık 1994, 31 Aralık 1995 ve 31 Aralık 1996 Tarihi İtibarıyla Karşılaştırması

<u>Kredi Türü</u>	<u>Borçlu</u>	<u>31 Aralık 1994</u>	<u>31 Aralık 1995</u>	<u>31 Aralık 1996</u>
Sanayi Senetleri	Asbank Ltd.	£ -	£ -	£ 53,460
" "	K. Kredi Bankası Ltd.	£ 4,000	£ 2,900	£ -
" "	Deniz Bank Ltd.	£ -	£ -	£ 32,804
" "	K. Ticaret Bankası Ltd.	£ 16,500	£ 19,240	£ 8,230
" "	K. İktisat Bankası Ltd.	£ 1,000	£ 3,000	£ -
" "	K. Tunca Bankası Ltd.	£ 36,760	£ 156,427	£ 25,900
" "	K. Vakıflar Bankası Ltd.	£ -	£ 24,140	£ 78,360
" "	K. Hür Bank Ltd.	£ -	£ 64,430	£ 40,060
		<u>£ 58,260</u>	<u>£ 270,137</u>	<u>£ 238,814</u>
" "	Asbank Ltd.	\$ -	\$ -	\$ 36,400
" "	K.T. Koop. Merkez Bankası Ltd.	\$ -	\$ -	\$ 18,900
" "	K. Vakıflar Bankası Ltd.	\$ -	\$ 9,700	\$ 43,540
" "	K. Kredi Bankası Ltd.	\$ 104,800	\$ 108,910	\$ 98,941
" "	Limasol T. Koop. Bankası Ltd.	\$ 21,150	\$ -	\$ 18,700
" "	Everest Bank Ltd.	\$ -	\$ 13,000	\$ 8,700
" "	K. Hür Bank Ltd.	\$ -	\$ 52,590	\$ 72,140
" "	Deniz Bank Ltd.	\$ -	\$ -	\$ 9,466
" "	K. Tunca Bank Ltd.	\$ -	\$ 44,600	\$ -
		<u>\$ 125,950</u>	<u>\$ 228,800</u>	<u>\$ 306,787</u>
" "	Asbank Ltd.	DM -	DM -	DM 36,480
" "	Türk Bankası Ltd.	DM 63,900	DM 80,000	-
" "	K. Hür Bank Ltd.	DM 50,300	-	-
" "	K. Tunca Bank Ltd.	DM 317,390	DM 321,299	DM 236,440
" "	Everest Bank Ltd.	-	DM 144,700	DM 75,928
		<u>DM 431,590</u>	<u>DM 545,929</u>	<u>DM 348,848</u>
İhracat Senetleri	K. Ticaret Bankası Ltd.	£ 16,130	£ -	£ -
" "	K. Hür Bank Ltd.	£ 73,400	£ 105,800	£ 19,770
" "	Everest Bank Ltd.	£ 105,250	£ 88,350	£ 18,000
" "	K. Tunca Bank Ltd.	£ 44,700	£ 45,660	£ 17,220
" "	Asbank Ltd.	£ -	£ 9,500	£ -
		<u>£ 239,480</u>	<u>£ 249,310</u>	<u>£ 54,990</u>
" "	Everest Bank Ltd.	\$ 345,000	\$ 1,424,700	\$ 1,000,000
" "	K. Tunca Bank Ltd.	=	\$ 15,640	\$ -
		<u>\$ 345,000</u>	<u>\$ 1,440,340</u>	<u>\$ 1,000,000</u>
" "	Everest Bank Ltd.	DM 543,690	DM 380,000	DM 3,052,000
" "	K. Tunca Bank Ltd.	DM 112,240	DM 384,900	-
		<u>DM 655,930</u>	<u>DM 764,900</u>	<u>DM 3,052,000</u>

Ticari Senetler	Asbank Ltd.	£ -	£ -	£ 23,280
" "	K. Vakıflar Bankası Ltd.	£ -	£ 26,900	£ 930
" "	K. Hür Bank Ltd.	£ -	£ 175,230	£ 107,035
		£ -	£ 202,130	£ 131,245
" "	K. Vakıflar Bankası Ltd.	\$ -	\$ 250,000	\$ 250,000
" "	Everest Bank Ltd.	\$ -	\$ 2,525,500	\$ 2,390,687
" "	Deniz Bank Ltd.	\$ -	\$ 82,000	\$ 109,000
" "	K. Kredi Bankası Ltd.	\$ -	\$ -	\$ 367,000
" "	Limasol T. Koop. Bankası Ltd.	\$ -	\$ -	\$ 52,540
" "	K. Hür Bank Ltd.	\$ -	\$ -	\$ 48,685
" "	Asbank Ltd.	\$ -	\$ -	\$ 30,000
		\$ -	\$ 2,857,500	\$ 3,247,912
		£ -	£ -	£ 5,260
Turizm Senetleri	K. Kredi Bankası Ltd.	\$ -	\$ 96,500	\$ 82,220
" "	K. Hür Bank Ltd.	DM-	DM -	DM 40,200
" "	Asbank Ltd.	£ -	£ 700,000	£ 750,000
Hazine Kefaletini				
Haiz Bonolar	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.			

FAİZ FARKI FONU

Teşviki öngörülen sektörler ve konular için tercihli faiz oranlarının uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla K.K.T.C. Merkez Bankası bünyesinde Faiz Farkı Fonu kurulması 35/1987 sayılı K.K.T.C. Merkez Bankası yasasının 23. maddesinde öngörülmüştür. Yasanın 53. maddesi altında çıkarılan "K.K.T.C. Merkez Bankası Faiz Farkı Fonu Oluşturulması Tüzüğü"nün 7. maddesine göre Fonun kaynakları şunlardır:

- a) Devlet Bütçesine bu amaçla konulacak ödenek;
- b) K.K.T.C. Merkez Bankası nezdindeki Hazine fonları faizlerine karşılık olarak Banka bütçesinden ayrılacak belirli bir ödenek;
- c) Bankalar ve yan kuruluşları ile kooperatif bankaları ve mevcut yasalar altında kredi vermekle yetkili kılınmış müesseselerin verecekleri her türlü nakdi krediler (kontrollü krediler hariç) üzerinden uygulanacak azami yasal faiz oranı içinden üç puan ve döviz kredilerinde 1/2 puan faiz farkının tahsil edilerek banka nezdinde açılan Faiz Farkı Fonuna yatırılan miktarlar;
- d) Faiz farklarını zamanında yatırmayanlara veya eksik yatıranlara uygulanacak aylık yüzde 8 ve döviz kredilerinde aylık yüzde bir cezai faiz, ve
- e) Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından yapılacak katkılar.

Tüzüğün 5. maddesi altında faiz iadesi oranları kredi türleri itibarıyla şöyledir:

Tarım (Ayni)	%50
Hayvancılık	%41
Küçük Esnaf ve Sanatkar Kredisi	%26
Turizm İşletme Kredisi	%20
Turizm Yatırım Kredisi	%31
Sanayici Kredisi	%20
İhracatçı Kredisi	%31

Tabiatıyla aynı kredi için hem Merkez Bankası reeskont kaynağından hem de Faiz Farkı Fonundan yararlanma olanağı yoktur. Böylece faiz iadesi uygulamasıyla, Bankamızca Yasada belirtildiği üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarına avans verilerek veya bankalarca ibraz edilen kısa vadeli senet ve vesikaları reeskonta kabul etmek suretiyle sağlanan kredi olanakları yanında bankalara kendi kaynaklarından tercihli sektörlerle kredi verme olanağı yaratılmıştır.

Faiz Farkı Fonu uygulamaları Tablo 5'te özet halinde gösterilmektedir.

TABLO 5

FAİZ FARKI FONU UYGULAMALARI

		Milyon TL	
Harcamalar		Gelirler	
1987 Tarım (Ayni)	1.6	1987 K.K.T.C. Mekez Bankası Katkısı	500.0
Dönem Sonu Bakiyesi	803.6	Bankalardan	305.0
	<u>805.2</u>		<u>805.0</u>
1988 Tarım (Ayni)	1844.0	1988 Dönem Başı Bakiyesi	803.6
Dönem Sonu Bakiyesi	2878.9	K.K.T.C. Mekez Bankası Katkısı	3000.0
	<u>4722.9</u>	Bankalardan	919.3
			<u>4,722.9</u>
1989 Tarım (Ayni)	1241.9	1989 Dönem Başı Bakiyesi	2,878.9
Dönem Sonu Bakiyesi	7134.2	K.K.T.C. Mekez Bankası Katkısı	3,500.0
		Bankalardan	1,678.1
		TC Yardım	319.1
			<u>8,376.1</u>
	<u>8376.1</u>		
1990 Tarım (Ayni)	2388.4	1990 Dönem Başı Bakiyesi	7,134.2
1990 Turizm	459.2	K.K.T.C. Mekez Bankası Katkısı	4,000.0
1990 Sanayi	0.9	Bankalardan	3,254.5
Dönem Sonu Bakiyesi	12352.8	TC Yardım	812.6
			<u>15,201.3</u>
	<u>15201.3</u>		
1991 Tarım (Ayni)	5019.1	1991 Dönem Başı Bakiyesi	1,235.8
1991 Turizm	926.7	K.K.T.C. Mekez Bankası Katkısı	3,000.0
1991 Sanayi	29.1	Bankalardan	6,250.1
Dönem Sonu Bakiyesi	17909.6	TC Yardım	2,281.6
			<u>23,884.5</u>
	<u>23884.5</u>		
1992 Tarım (Ayni)	869.4	1992 Dönem Başı Bakiyesi	20,312.1
1992 Turizm	658.0	K.K.T.C. Mekez Bankası Katkısı	2,000.0
1992 Sanayi	160.9	Bankalardan	14,985.7
1992 İhracat	67.6	TC Yardım	1,811.9
1992 Reeskont Kredileri için düzeltme	8937.6		
Dönem Sonu Bakiyesi	20312.1		
	<u>38830.5</u>		<u>38,830.5</u>

1993 Tarım (Aynı)	18782.5	1993 Dönem Başı Bakiyesi	20312.1
1993 Turizm	708.5	K.K.T.C. Merkez Bankası Katkısı	2000.0
1993 Sanayi	1203.8	Bankalardan	14985.7
1993 İhracat	327.9	TC Yardımı	1811.9
1993 Küçük Esnaf ve Sanatkarlar	5.8		
Dönem Sonu Bakiyesi	18.081.2		
	<u>39.109.7</u>		<u>39.109.7</u>
1994 Tarım (Aynı)	28202.3	1994 Dönem Başı Bakiyesi	18081.2
1994 Turizm	1471.1	K.K.T.C. Merkez Bankası Katkısı	4000.0
1994 Sanayi	1430.3	Bankalardan	20371.1
1994 Küçük Esnaf ve Sanatkarlar	245.4		
Dönem Sonu Bakiyesi	11103.2		
	<u>42452.3</u>		<u>42452.3</u>
1995 Tarım (Aynı)	38292.2	1.1.95 Dönem Başı Bakiyesi	11103.2
1995 Turizm	233.1	Bankalardan	35036.1
1995 Sanayi	1253.3		
1995 Küçük Esnaf ve Sanatkarlar	257.2		
Dönem Sonu Bakiyesi	6103.5		
	<u>46139.3</u>		<u>46139.3</u>
1996 Tarım (Aynı)	55.423.0	1.1.96 Dönem Başı Bakiyesi	6,103.0
1996 Turizm	211.0	Bankalardan	76,516.0
1996 Sanayi	1,770.0		
1996 Küçük Esnaf ve Sanatkarlar	60.0		
Dönem Sonu Bakiyesi	25,155.0		
	<u>82,619.0</u>		<u>82,619.0</u>
1.1.97-31.3.97 Tarım (Aynı)	35,487.0	1.1.97 Dönem Başı Bakiyesi	25,155.0
" " İhracat	223.0	Bankalardan	93,497.0
" " Turizm	-		
" " Sanayi	1,840.0		
" " Küçük Esnaf ve Sanatkarlar	-		
Dönem Sonu Bakiyesi	81,102.0		
	<u>118,652.0</u>		<u>118,652.0</u>
		1.4.1997 Dönem Başı Bakiyesi	81,102.0

Not : Faiz Farkı iadesi taahhüt bakiyesi 31 Mart 1997 tarihinde 38 milyar TL olarak hesaplanmıştır.

YETKİLİ BANKALAR

Para ve Kambiyo İşleri Yasasındaki tanıma göre "Yetkili Bankalar" Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde faaliyette bulunan ve ithalat, ihracat işlemleri yapmaya, döviz almaya, döviz bulundurmaya, döviz satmaya, döviz satışına mesnet teşkil eden turistlere mahsus döviz alım bordroları ve/veya makbuz tanzim etmeye Maliye İşleri ile görevli bakanlıkça yetkili kılınan bankaları anlatır. K.K.T.C. Merkez Bankası dışında yetkili bankalar şunlardır:

T.C. Ziraat Bankası
Türk Bankası Ltd.
Türkiye İş Bankası A.Ş.
Kıbrıs Türk Koop. Merkez Bankası Ltd.
Kıbrıs Kredi Bankası Ltd.
Türkiye Halk Bankası A.Ş.
Kıbrıs Vakıflar Bankası Ltd.
Limasol Türk Koop. Bankası Ltd.
Kıbrıs Ticaret Bankası Ltd.
Kıbrıs Endüstri Bankası Ltd.
Kıbrıs Faisal İslam Bankası Ltd.
Asbank Ltd.
Akdeniz Garanti Bankası Ltd.
Kıbrıs İktisat Bankası Ltd.
Kıbrıs Yatırım Bankası Ltd. (Tasfiye Halinde)
Kıbrıs Hür Bank Ltd.
Rumeli Bank Ltd.
Kıbrıs Eurobank Ltd.
Finba Finansal Bank Ltd.
Everest Bank Ltd.
Home and Overseas Bank Ltd. (Evvelce Independent Trade Union Bank Ltd.)
Deniz Bank Ltd.
Kıbrıs Tunca Bank Ltd.
Kıbrıs Altınbaş Bank Ltd.
Yakın Doğu Bank Ltd.
Yasabank Ltd.
Med Bank Ltd.

OFFSHORE BANKACILIĞI

Offshore Bankacılık Hizmetleri Yasası (48/1990) altında izin alıp tescil edilmiş ve çalışan bankalar şunlardır:

East Mediterranean Trust Bank (Off-Shore) Ltd. (Evvelce East Mediterranean Trust and Banking Corporation Ltd.)
The European Business Bank (EBB) Ltd.
The European Commerce Bank (ECB) Ltd.
The Euro Textile Bank (ETB) Ltd.
Cyprus United Trade and Investment Bank Ltd.
Atlas Bank offshore Ltd.
İmar Bank Offshore Ltd.
Pasifik Bank Offshore Ltd. (Faal Değil)
Özbank Offshore Ltd.
Alliance Investment Bank Off-shore Ltd. (Evvelce Arabia Cyprus Bank (Off-shore) Ltd.)
Oki Bank (Offshore) Ltd.
Mediterranean Union Bank (Offshore) Ltd.
World Vakıf Offshore Banking Ltd.
Optima Bank (Offshore) Ltd.
Northern Island Offshore Bank Ltd.
Cyprus Islamic (Offshore) Bank Ltd.
Facto Bank (Offshore) Ltd.
First Merchant Bank (Offshore) Ltd.
Şeker Bank Offshore Ltd.
Toprak Bank Offshore Ltd.
Cleveland Offshore Bank Ltd.
Bank Turquoise Offshore Ltd.
Adabank Offshore Ltd.
Golden Union Offshore Bank Ltd.
Trade Deposit Offshore Bank Ltd.
Overseas Bank Offshore Ltd. (Tasfiye Halinde)
Sovereign Gold Depository Bank Offshore Ltd.
Unibank Offshore Ltd.
Cyprus Trade Development Bank offshore Ltd.
Metropolitan Investment Bank Offshore Ltd.
Maritima Offshore Bank Ltd.
Yaşarbank Foreign Trade Offshore Ltd. (Evvelce Tütün Foreign Bank Offshore Ltd.)
EGS Bank Offshore Ltd.
Technical Export Import Bank Offshore Ltd.

YETKİLİ MÜESSESELER

"Yetkili Müesseseler" Para ve Kambiyo İşleri Yasası Kuralları uyarınca döviz alıp satmaya ve bulundurmaya yetkili kılınan müesseseleri anlatır. Bu müesseselerin Maliye İşleriyle görevli bakanlıktan çalışma izni almaları zorunludur. Halen faaliyette bulunan yetkili müesseselerin isimleri ve kayıtlı büro adresleri aşağıda gösterilmiştir.

Birinci Döviz Alım Satım Şirketi Ltd.
158 A Gıme Caddesi, Lefkoşa.

Fırıncıoğulları Co. Ltd.
2-4 Asmaaltı Sokak, Lefkoşa.

Elmaslar Yatırım Şirketi Ltd.
89 D Taner Küçük İş Hanı Gıme Caddesi,
Lefkoşa

Ertuğrul Akbel and Sons Ltd.
Osman Paşa Caddesi, Mustafa Hacı Ali Apt., No. 2,
Lefkoşa.

Sun Döviz Bürosu Ltd.
Abdi İpekçi Caddesi, Lefkoşa.

Nafa Döviz Alım Satım Şirketi Ltd.
Zafer Çarşısı No. 10 Atatürk Caddesi, Gıme.

Forex management Services Ltd.
II. Selim Caddesi, Arabacıoğulları Apt. Dükkan No. 4,
Lefkoşa.

Er-Tem Yatırım Şirketi Ltd.
Namık Kemal Meydanı, Magosa

Batu Exchange Co. Ltd.
52 İstiklal caddesi, Mağusa.

Gesfi Şirketi Ltd.
40 Abdi Çavuş Sokak, Lefkoşa.

Aktif Döviz Ltd.
Bardak İş Hanı, Kat, 1, No. 1,
Lefkoşa.

Rant Döviz Bürosu Ltd.
94 C Bedreddin Demirel Caddesi,
Lefkoşa.

Aşardağ Exchange Ltd.
121 B Samsun Yolu, Baykal,
Mağusa.

Ömer Alganer Döviz Ltd.
3 Hürriyet Sokak, Lefkoşa.

Denizatı Döviz Ltd.
23/1 Abdi Çavuş Sokak, Lefkoşa.

Hakim D v z Alım Satım Şirketi Ltd.
Dr.  zg n  Őhanı No. 13, Görme.

Chequepoint Ltd.
3, Bedreddin Demirel Caddesi,
Lefkoşa

M. Osman ve Oėlu Yatırım Şirketi Ltd.
Ata aė  Őhanı, 9 Ali Ruhi Sokak,
Lefkoşa.

Uluçay Exchange Ltd.
13, Namık Kemal Meydanı, G. Mağusa.

Gala Exchange Bureau Ltd.
 zkan Apt. Raif Denктаş Caddesi,
Görme

EŐref Mevlütoėlu Ltd.
13, Mecidiye Sokak, Özkanlar Pasajı,
Lefkoşa.

Yedez Döviz Bürosu Ltd.
K. 39 Ecevit Caddesi, Yedidalga.

Yazgın Döviz Ltd.
Salih Mecit Sokak.
Verta  II Apt., Lefkoşa.

Akfinansman Exchange Ltd.
16, OsmanpaŐa Caddesi, Lefkoşa

T nal Döviz Bürosu Ltd.
Ecevit Caddesi K. 156, Güzelyurt.

Geyik Ltd.
Mete Adanır Caddesi,
Emtan I Blok A No. 1, Görme.

Akın Gold Döviz Ltd.
Mete Adanır Caddesi Akın oto Galer  Yanı
Görme.

 akıcı Döviz Ltd.
Ecevit Caddesi No: 43
Güzelyurt

Nema Döviz Ltd.
Salih Mecit Sokak. Ak 2 Apt. 12-C
Lefkoşa.

Orallar Ltd.
Atatürk Caddesi
Görme

Alt n r Döviz Bürosu Ltd.
Hürriyet Caddesi
Görme.

DEVLET KURU DÖVİZLERİ

KKTC Merkez Bankası ve Diğer Bankalar sınıflandırmasına göre Devlet Kuru Hesabında tutulan dövizler Tablo 6'da gösterilmiştir. 28 Şubat 1997 tarihi itibarıyla toplam Devlet Kuru Dövizleri 5,753.5 bin ABD doları olup tamamı serbesttir.

TABLO 6

K.K.T.C. Merkez Bankası ve Diğer Bankalar Tasnifine Göre Devlet Kuru Hesabında Tutulan Dövizin ABD Doları Karşılığı ve Mevcut Taahhütler

Tarih		Bin ABD \$		
Bankalar		Toplam Döviz \$	Toplam Taahhüt \$	Serbest
31 Aralık 1988	KKTC Merkez Bankası	42,779.1	-	42,779.1
	Diğer Bankalar	3,611.9	2,929.2	682.7
	Toplam	46,391.0	2,929.2	43,461.8
30 Aralık 1989	KKTC Merkez Bankası	51,098.5	-	51,098.5
	Diğer Bankalar	7,581.2	3,483.7	4,097.5
	Toplam	58,679.7	3,483.7	55,196.0
31 Aralık 1990	KKTC Merkez Bankası	42,981.1	-	42,981.1
	Diğer Bankalar	2,639.1	2,197.2	441.9
	Toplam	45,620.2	2,197.2	43,423.0
31 Aralık 1991	KKTC Merkez Bankası	25,314.2	-	25,314.2
	Diğer Bankalar	2,830.6	1,357.0	1,473.6
	Toplam	28,144.8	1,357.0	26,787.8
31 Aralık 1992	KKTC Merkez Bankası	7,121.2	-	7,121.2
	Diğer Bankalar	1,599.1	2,921.6	(1,322.5)
	Toplam	8,720.3	2,921.6	5,798.7
31 Aralık 1993	KKTC Merkez Bankası	18,654.4	-	18,654.4
	Diğer Bankalar	994.8	933.6	61.2
	Toplam	19,649.2	933.6	18,715.6
30 Aralık 1994	KKTC Merkez Bankası	17,315.3	-	17,315.3
	Diğer Bankalar	520.9	454.0	66.9
	Toplam	17,836.2	454.0	17,382.2
29 Aralık 1995	KKTC Merkez Bankası	2,035.2	-	2,035.2
	Diğer Bankalar	449.4	876.7	(427.3)
	Toplam	2,484.6	876.7	1,607.9
2 Şubat 1996	KKTC Merkez Bankası	3,476.0	-	3,476.0
	Diğer Bankalar	399.4	744.0	(344.6)
	Toplam	3,875.4	744.0	3,131.4

1 Mart 1996	3,249.8	-	3,249.8
KKTC Merkez Bankası	393.4	632.1	(238.7)
Diğer Bankalar	3,643.2	632.1	3,011.1
Toplam			
29 Mart 1996	4,110.7	-	4,110.7
KKTC Merkez Bankası	319.6	409.1	(89.5)
Diğer Bankalar	4,430.3	409.1	4,021.2
Toplam			
26 Nisan 1996	5,841.3	-	5,841.3
KKTC Merkez Bankası	562.9	316.6	246.3
Diğer Bankalar	6,404.2	316.6	6,087.6
Toplam			
31 Mayıs 1996	1,868.1	-	1,868.1
KKTC Merkez Bankası	300.7	155.3	145.4
Diğer Bankalar	2,168.8	155.3	2,013.5
Toplam			
28 Haziran 1996	2,208.8	-	2,208.8
KKTC Merkez Bankası	377.1	129.0	248.1
Diğer Bankalar	2,585.9	129.0	2,456.9
Toplam			
2 Ağustos 1996	4,158.1	-	4,158.1
KKTC Merkez Bankası	305.4	129.0	176.4
Diğer Bankalar	4,463.5	129.0	4,334.5
Toplam			
29 Ağustos 1996	4,594.9	-	4,594.9
KKTC Merkez Bankası	152.7	129.0	(23.7)
Diğer Bankalar	4,747.6	129.0	4,618.6
Toplam			
27 Eylül 1996	4,704.4	-	4,704.4
KKTC Merkez Bankası	213.0	-	213.0
Diğer Bankalar	4,917.4	-	4,917.4
Toplam			
1 Kasım 1996	5,843.0	-	5,843.0
KKTC Merkez Bankası	132.0	-	132.0
Diğer Bankalar	5,975.0	-	5,975.0
Toplam			
29 Kasım 1996	6,299.6	-	6,299.1
KKTC Merkez Bankası	169.2	-	169.2
Diğer Bankalar	6,468.8	-	6,468.8
Toplam			
27 Aralık 1996	5,844.8	-	5,844.8
KKTC Merkez Bankası	142.5	-	142.5
Diğer Bankalar	5,987.3	-	5,987.3
Toplam			

31 Ocak 1997			
KKTC Merkez Bankası	4,440.7	-	4,440.7
Diğer Bankalar	145.6	-	145.6
Toplam	4,586.3	-	4,586.5
28 Şubat 1997			
KKTC Merkez Bankası	5,425.7	-	5,425.7
Diğer Bankalar	327.8	-	327.8
Toplam	5,753.5	-	5,753.5

BANKALAR KURU DÖVİZLERİ

Yine KKTC Merkez Bankası ve Diğer Bankalar tasnifine göre bankalar kurunda özel ve tüzel kişiler adına açılan döviz tevdiat ve döviz mevduat hesaplarındaki dövizlere ait bilgiler Tablo 7'de verilmiştir. 31 Aralık 1996 tarihi itibarıyla Bankalar Kurundaki toplam döviz 406,523.1 bin ABD doları miktarında olup en yüksek düzeydedir.

TABLO 7

KKTC Merkez Bankası ve Diğer Bankalar Tasnifine Göre Bankalar Kurunda Özel ve Tüzel Kişiler Adına Tutulan Döviz Tevdiat ve Döviz Mevduat Hesaplarının ABD Doları Karşılığı ve Hesap Türüne Göre Dökümü

BinABD\$

Tarih	Bankalar	Döviz Tevdiat		Döviz Mevduat		Toplam Döviz \$
		Hesap Adedi	Miktar \$	Hesap Adedi	Miktar \$	
31 Aralık 1988	KKTC Merkez Bankası	-	-	-	-	-
	Diğer Bankalar	3,413	20,824.3	1,015	6,903.0	6,903.0
	Toplam	3,413	20,824.3	27,648	55,778.8	76,603.1
31 Aralık 1989	KKTC Merkez Bankası	-	-	-	-	-
	Diğer Bankalar	3,925	15,233.1	969	6,657.1	6,657.1
	Toplam	3,925	15,233.1	33,149	63,815.4	79,048.5
31 Aralık 1990	KKTC Merkez Bankası	-	-	-	-	-
	Diğer Bankalar	4,101	9,366.9	984	9,705.4	9,705.4
	Toplam	4,101	9,366.9	36,962	70,854.4	80,221.3
31 Aralık 1991	KKTC Merkez Bankası	-	-	-	-	-
	Diğer Bankalar	4,628	15,203.4	1,002	10,062.0	10,062.0
	Toplam	4,628	15,203.4	42,269	98,715.0	113,918.4
31 Aralık 1992	KKTC Merkez Bankası	-	-	-	-	-
	Diğer Bankalar	5,984	16,881.7	1,083	11,469.7	11,469.7
	Toplam	5,984	16,881.7	51,832	145,761.6	162,643.3
31 Aralık 1993	KKTC Merkez Bankası	-	-	-	-	-
	Diğer Bankalar	6,176	18,952.9	1,009	7,668.5	7,668.5
	Toplam	6,176	18,952.9	55,598	202,424.0	221,376.9
31 Aralık 1994	KKTC Merkez Bankası	-	-	-	-	-
	Diğer Bankalar	8,500	23,058.0	1,141	3,868.4	3,868.4
	Toplam	8,500	23,058.0	67,127	256,280.6	279,338.6
31 Aralık 1995	KKTC Merkez Bankası	-	-	-	-	-
	Diğer Bankalar	7,358	17,854.5	1,244	6,246.1	6,246.1
	Toplam	7,358	17,854.5	80,642	309,728.9	327,583.4
31 Ocak 1996	KKTC Merkez Bankası	-	-	-	-	-
	Diğer Bankalar	3,604	5,908.4	1,135	6,067.8	6,067.8
	Toplam	3,604	5,908.4	81,845	303,922.5	309,830.9
				82,980	309,990.3	315,898.7

29 Şubat 1996	-	-	1,144	6,187.4	6,187.4
KKTC Merkez Bankası	3,680	5,888.0	85,723	311,962.1	317,850.1
Diğer Bankalar	3,680	5,888.0	86,867	318,149.5	324,037.5
Toplam					
31 Mart 1996	-	-	1,173	7,701.9	7,701.9
KKTC Merkez Bankası	3,710	5,487.9	85,081	311,173.8	316,661.7
Diğer Bankalar	3,710	5,487.9	86,254	318,875.7	324,363.6
Toplam					
30 Nisan 1996	-	-	1,186	7,702.9	7,702.9
KKTC Merkez Bankası	3,687	5,663.8	84,849	312,450.3	318,114.1
Diğer Bankalar	3,687	5,663.8	86,035	320,153.2	325,817.0
Toplam					
31 Mayıs 1996	-	-	1,207	8,028.6	8,028.6
KKTC Merkez Bankası	3,749	6,158.7	87,140	323,444.2	329,602.9
Diğer Bankalar	3,749	6,158.7	88,347	331,472.8	337,631.5
Toplam					
30 Haziran 1996	-	-	1,223	6,368.1	6,368.1
KKTC Merkez Bankası	2,816	6,542.4	53,997	325,518.3	332,060.7
Diğer Bankalar	2,816	6,542.4	55,220	331,886.4	338,428.8
Toplam					
31 Temmuz 1996	-	-	1,234	6,606.4	6,606.4
KKTC Merkez Bankası	3,802	5,475.8	92,317	332,099.4	337,575.2
Diğer Bankalar	3,802	5,475.8	93,551	338,705.8	344,181.6
Toplam					
31 Ağustos 1996	-	-	1,239	6,648.3	6,648.3
KKTC Merkez Bankası	3,781	6,078.0	92,690	334,104.9	340,182.9
Diğer Bankalar	3,781	6,078.0	93,929	340,753.2	346,831.2
Toplam					
30 Eylül 1996	-	-	1,254	6,834.6	6,834.6
KKTC Merkez Bankası	3,884	6,239.7	88,538	343,814.2	350,053.9
Diğer Bankalar	3,884	6,239.7	89,792	350,648.8	356,888.5
Toplam					
31 Ekim 1996	-	-	1,269	8,669.4	8,669.4
KKTC Merkez Bankası	3,911	5,841.1	87,387	356,143.0	361,984.1
Diğer Bankalar	3,911	5,841.1	88,656	364,812.4	370,653.5
Toplam					
30 Kasım 1996	-	-	1,272	9,148.8	9,148.8
KKTC Merkez Bankası	3,930	3,056.5	91,831	384,166.9	387,223.4
Diğer Bankalar	3,930	3,056.5	93,103	393,315.7	396,372.2
Toplam					
31 Aralık 1996	-	-	1,279	8,164.5	8,164.5
KKTC Merkez Bankası	3,943	2,959.2	93,430	395,399.4	398,358.6
Diğer Bankalar	3,943	2,959.2	94,709	403,563.9	406,523.1
Toplam					

DÖVİZ REZERVLERİ

Döviz Rezervlerimiz devlet kuru ile bankalar kuru olarak iki başlık altında görölmektedir. Devlet Kuru hesabında tutulan dövizler tahsise tabi dövizlerdir. Bankalar Kuru başlığı altında gösterilen dövizler ise özel ve tüzel kişilere ait döviz tevdiat ve mevduat hesapları ile bankaların kendi nam ve hesaplarına tuttukları dövizlerden oluşmaktadır. Tablo 8'den göröleceğı üzere 31 Aralık 1996 tarihi itibarıyla toplam döviz rezervlerimiz 513,821.3 bin ABD Doları tutarında olup en yüksek düzeye ulaşmıştır.

TABLO 8

Döviz Rezervlerinin Artış Hızı

Bin ABD \$

Tarih - Döviz Niteliği	Miktar	Bir önceki dönemle karşılaştırması	
<u>Aralık 1988</u>	46,391.0		
Devletin Kur Hesabında			
Bankalar Kurunda Tutulan:	83,506.1		
a) Özel ve Tüzel Kişiler	<u>19,825.8</u>	<u>103,331.9</u>	
b) Bankaların Kendileri		<u>149,722.9</u>	
Toplam			
<u>Aralık 1989</u>		58,679.7	126.48
Devletin Kur Hesabında			
Bankalar Kurunda Tutulan:	85,705.6		
a) Özel ve Tüzel Kişiler	<u>38,781.3</u>	<u>124,486.9</u>	120.47
b) Bankaların Kendileri		<u>183,166.6</u>	122.33
Toplam			
<u>Aralık 1990</u>		45,620.2	77.73
Devletin Kur Hesabında			
Bankalar Kurunda Tutulan:	89,926.7		
a) Özel ve Tüzel Kişiler	<u>48,112.0</u>	<u>138,038.7</u>	110.88
b) Bankaların Kendileri		<u>183,658.9</u>	100.26
Toplam			
<u>Aralık 1991</u>		28,144.8	61.70
Devletin Kur Hesabında			
Bankalar Kurunda Tutulan:	123,980.4		
a) Özel ve Tüzel Kişiler	<u>65,654.8</u>	<u>189,635.2</u>	137.37
b) Bankaların Kendileri		<u>217,780.0</u>	118.57
Toplam			
<u>Aralık 1992</u>		8,720.3	30.99
Devletin Kur Hesabında			
Bankalar Kurunda Tutulan:	174,113.0		
a) Özel ve Tüzel Kişiler	<u>51,102.2</u>	<u>225,215.2</u>	118.76
b) Bankaların Kendileri		<u>233,935.5</u>	107.41
Toplam			
<u>Aralık 1993</u>		19,649.2	225.32
Devletin Kur Hesabında			
Bankalar Kurunda Tutulan:	229,045.4		
a) Özel ve Tüzel Kişiler	<u>53,183.4</u>	<u>282,228.8</u>	125.31
b) Bankaların Kendileri		<u>301,878.0</u>	129.04
Toplam			
<u>Aralık 1994</u>		17,836.2	90.78
Devletin Kur Hesabında			
Bankalar Kurunda Tutulan:	283,207.0		
a) Özel ve Tüzel Kişiler	<u>47,841.1</u>	<u>331,048.1</u>	109.66
b) Bankaların Kendileri		<u>348,884.3</u>	115.57
Toplam			

Aralık 1995

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların Kendileri

	2,484.6	13.94
	333,829.5	
	<u>81,530.7</u>	
	<u>415,360.2</u>	125.46
	<u>417,844.8</u>	119.76

Toplam

Ocak 1996

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların Kendileri

	3,875.4	155.98
	315,898.7	
	<u>86,107.9</u>	
	<u>402,006.6</u>	96.79
	<u>405,882.0</u>	97.14

Toplam

Şubat 1996

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların Kendileri

	3,643.2	94.00
	324,037.5	
	<u>94,711.3</u>	
	<u>418,748.8</u>	104.16
	<u>422,392.0</u>	104.07

Toplam

Mart 1996

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların Kendileri

	4,430.3	121.60
	324,363.6	
	<u>97,920.6</u>	
	<u>422,284.2</u>	100.84
	<u>426,714.5</u>	101.02

Toplam

Nisan 1996

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların Kendileri

	6,404.2	144.55
	324,363.6	
	<u>96,088.5</u>	
	<u>420,452.1</u>	99.57
	<u>426,856.3</u>	100.03

Toplam

Mayıs 1996

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların Kendileri

	2,168.8	33.87
	337,631.5	
	<u>98,249.9</u>	
	<u>435,881.4</u>	103.67
	<u>438,050.2</u>	102.62

Toplam

Haziran 1996

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların Kendileri

	2,585.9	119.23
	338,428.8	
	<u>108,722.5</u>	
	<u>447,151.3</u>	102.59
	<u>449,737.2</u>	102.67

Toplam

Temmuz 1996

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların Kendileri

	4,463.5	172.61
	344,181.6	
	<u>105,040.5</u>	
	<u>449,221.1</u>	100.46
	<u>453,685.6</u>	100.88

Toplam

Ağustos 1996

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların Kendileri

Toplam

	4,747.6	106.36
346,831.2		
<u>104,188.5</u>	<u>451,019.7</u>	100.40
	<u>455,767.3</u>	100.46

Eylül 1996

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların Kendileri

Toplam

	4,917.4	103.58
356,888.5		
<u>97,675.3</u>	<u>454,563.8</u>	100.79
	<u>459,481.2</u>	100.81

Ekim 1996

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların Kendileri

Toplam

	5,975.0	121.51
370,653.5		
<u>98,424.6</u>	<u>469,078.1</u>	103.19
	<u>475,053.1</u>	103.39

Kasım 1996

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların Kendileri

Toplam

	6,468.8	108.26
396,372.2		
<u>92,740.6</u>	<u>489,112.8</u>	104.27
	<u>495,581.6</u>	104.32

Aralık 1996

Devletin Kur Hesabında
Bankalar Kurunda Tutulan:
a) Özel ve Tüzel Kişiler
b) Bankaların Kendileri

Toplam

	5,987.3	92.56
406,523.1		
<u>101,310.9</u>	<u>507,834.0</u>	103.83
	<u>513,821.3</u>	103.68

DÖVİZ TEVDİAT VE DÖVİZ MEVDUAT HESAPLARININ CİNS VE VADELERİNE GÖRE DÖKÜMÜ

31 Aralık 1996 tarihinde Döviz Tevdiat ve Döviz Mevduat hesaplarının cins ve vadelerine göre dökümü Tablo 9'da gösterilmektedir. Döviz cinsine göre en popüler paranın sterlin daha sonra ABD doları ve DM olduğu gözlenmektedir.

TABLO 9

31 Aralık 1996 Tarihi İtibariyle Döviz Tevdiat ve Döviz Mevduat Hesaplarının Cins ve Vadelerine Göre Dökümü

Bin ABD \$

Döviz Tevdiat Hesapları	Sterling	ABD Doları	Alman Markı	Kıbrıs Lirası	Toplam Karşılığı\$
Vadesiz	422.0	454.0	113.3	242.3	1,743.8
6 Ay vadeli	21.1	5.0	0.1	-	40.8
1 Yıl vadeli	618.1	127.2	5.8	-	1,174.6
TOPLAM	1,061.2	586.2	119.2	242.3	-
\$	1,791.9	586.2	76.6	504.5	2,959.2
Döviz Mevduat Hesapları					
Vadesiz	50,949.1	28,426.5	17,937.2	2,174.2	130,509.9
6 Ay vadeli	51,596.3	17,587.2	10,307.3	448.0	112,267.9
1 Yıl vadeli	78,618.7	18,881.8	12,169.9	639.6	160,787.8
TOPLAM	181,164.1	64,895.5	40,414.4	3,261.8	-
\$	305,913.7	64,895.5	25,966.6	6,789.8	403,565.6
				Kur Farkı	(1.6)
					403,564.0
GENEL TOPLAM	182,225.3	65,481.7	40,533.6	3,504.1	406,524.8
\$	307,705.6	65,481.7	26,043.2	7,294.3	(1.6)
				Kur Farkı	406,523.2

DÖVİZ KREDİLERİ

Elde ettiğimiz bilgilere göre 31 Aralık 1996 tarihi itibarıyla, bankalarca kullanılan döviz kredileri bakiyesi, ABD doları türünden \$60,568.519, sterlin türünden £50,425,074, Alman Markı türünden DM 14,101,542, KL türünden KL 149,673 ve İtalyan Lireti türünden lit. 2,523,897 olmak üzere toplam olarak \$155,089,868 ABD doları değerindedir.

TÜRK LİRASI MEVDUAT

Aralık 1996 itibarıyla 18,769.5 milyar TL miktarında olan toplam mevduat Aralık 1995 bazına göre %90.61 artış gösterirken bu dönemin hayat pahalılığı %87.54 olarak saptandığına göre mevduatta reel artış mevcuttur. Mart 1997'de sona eren üç aylık dönemde mevduat %23.82 oranında artış gösterirken hayat pahalılığı %24.23'e yükselmiştir. Neticede bu dönemde reel artış gerçekleşmediği gözlenmektedir.

TABLO 10

Türk Lirası Mevduatın Artış Hızı

		Mevduatın Niteliğine	Milyon TL
		<u>Göre Dökümü</u>	<u>Bir önceki dönemle</u>
			<u>karşılaştırması</u>
<u>Aralık 1988</u>		73,369.4	
Resmi		16,044.4	
Ticari		<u>81,564.3</u>	
Tasarruf		170,978.1	
	Toplam		
<u>Aralık 1989</u>		98,851.6	134.73
Resmi		30,190.5	188.16
Ticari		<u>215,758.9</u>	264.52
Tasarruf		344,801.0	201.66
	Toplam		
<u>Aralık 1990</u>		140,010.5	141.63
Resmi		25,524.3	84.54
Ticari		<u>383,466.5</u>	177.73
Tasarruf		549,001.3	159.22
	Toplam		
<u>Aralık 1991</u>		179,125.1	127.94
Resmi		39,272.9	153.86
Ticari		627,031.2	163.52
Tasarruf		<u>26,532.4</u>	158.83
Diğer		871,961.6	
	Toplam		
<u>Aralık 1992</u>		375,017.3	209.36
Resmi		91,309.8	232.50
Ticari		1,002,221.9	159.83
Tasarruf		<u>81,686.3</u>	307.87
Diğer		1,550,235.3	177.78
	Toplam		
<u>Aralık 1993</u>		786,881.3	209.83
Resmi		158,049.4	173.09
Ticari		1,908,184.8	190.40
Tasarruf		<u>145,003.3</u>	177.51
Diğer		2,998,118.8	193.40
	Toplam		
<u>Aralık 1994</u>		1,369,585.2	174.05
Resmi		387,539.7	245.20
Ticari		3,434,614.2	179.99
Tasarruf		<u>292,065.6</u>	201.42
Diğer		5,483,804.7	182.90
	Toplam		
<u>Aralık 1995</u>		2,022,943.8	147.70
Resmi		560,677.2	144.67
Ticari		6,630,843.4	193.05
Tasarruf		<u>632,293.0</u>	216.49
Diğer		9,846,757.4	179.56
	Toplam		

<u>Ocak 1996</u>		2,364,389.8	116.87
Resmi		539,211.7	96.18
Ticari		6,463,373.7	97.48
Tasarruf		<u>652,502.8</u>	103.19
Diğer		10,019,478.0	101.75
	Toplam		
<u>Subat 1996</u>		2,540,526.6	107.44
Resmi		566,747.9	105.10
Ticari		6,738,495.4	104.25
Tasarruf		<u>643,869.0</u>	98.68
Diğer		10,489,638.9	104.69
	Toplam		
<u>Mart 1996</u>		2,419,254.8	95.23
Resmi		572,629.8	101.03
Ticari		7,295,608.0	108.26
Tasarruf		<u>554,456.4</u>	86.12
Diğer		10,841,949.0	103.35
	Toplam		
<u>Nisan 1996</u>		2,472,919.9	102.21
Resmi		628,000.2	109.66
Ticari		8,045,824.4	110.28
Tasarruf		<u>660,753.4</u>	119.17
Diğer		11,807,497.9	108.90
	Toplam		
<u>Mayıs 1996</u>		2,784,425.6	112.59
Resmi		591,349.6	94.17
Ticari		8,548,104.8	106.24
Tasarruf		<u>660,632.9</u>	99.99
Diğer		12,584,512.9	106.58
	Toplam		
<u>Haziran 1996</u>		2,439,225.4	87.61
Resmi		681,415.0	115.23
Ticari		9,075,471.7	106.16
Tasarruf		<u>623,899.7</u>	94.44
Diğer		12,820,011.9	101.87
	Toplam		
<u>Temmuz 1996</u>		2,451,722.3	100.51
Resmi		711,103.9	104.35
Ticari		9,725,124.7	107.15
Tasarruf		<u>740,341.0</u>	118.66
Diğer		13,628,341.9	106.30
	Toplam		
<u>Ağustos 1996</u>		3,112,363.4	126.94
Resmi		1,468,483.7	206.50
Ticari		9,595,172.0	98.67
Tasarruf		<u>723,348.0</u>	97.71
Diğer		14,899,367.1	109.32
	Toplam		
<u>Eylül 1996</u>		3,461,287.3	111.21
Resmi		785,643.9	53.51
Ticari		11,115,082.1	115.84
Tasarruf		<u>777,633.6</u>	107.50
Diğer		16,139,646.9	108.32
	Toplam		

<u>Ekim 1996</u>			
Resmi		3,590,608.1	
Ticari		658,738.1	103.73
Tasarruf		11,445,872.4	83.85
Diğer		<u>857,153.8</u>	102.97
Toplam		16,552,372.4	110.22
			102.55
<u>Kasım 1996</u>			
Resmi		3,670,599.6	
Ticari		718,126.3	102.22
Tasarruf		11,669,695.1	108.27
Diğer		<u>875,727.1</u>	101.95
Toplam		16,934,148.1	102.16
			102.30
<u>Aralık 1996</u>			
Resmi		4,149,228.4	
Ticari		933,891.7	113.03
Tasarruf		12,698,695.7	130.04
Diğer		<u>287,684.7</u>	108.81
Toplam		18,769,500.5	112.78
			110.83
<u>Ocak 1997</u>			
Resmi		3,599,532.0	
Ticari		1,012,825.6	86.76
Tasarruf		13,798,519.8	108.45
Diğer		<u>1,043,209.5</u>	108.66
Toplam		19,454,086.9	105.62
			103.64
<u>Şubat 1997</u>			
Resmi		4,988,980.1	
Ticari		928,029.5	138.60
Tasarruf		14,974,439.7	91.63
Diğer		<u>1,167,202.1</u>	108.52
Toplam		22,058,651.4	111.88
			113.38
<u>Mart 1997</u>			
Resmi		4,698,855.1	
Ticari		1,065,579.6	94.19
Tasarruf		16,121,922.1	114.82
Diğer		<u>1,354,904.5</u>	107.66
Toplam		23,241,261.3	116.08
			105.36

RESMİ MEVDUAT

Resmi mevduatın KKTC Merkez Bankası ile diğer bankalar arasındaki bölünümü TL hesaplarında Tablo 11 ve Döviz hesaplarında Tablo 12'de gösterilmiştir.

TABLO 11

K.K.T.C. MERKEZ BANKASI VE DİĞER BANKALAR NEZDİNDE TÜRK LİRASI RESMİ MEVDUAT

(Milyon TL)

Tarih	K.K.T.C. Merkez Bankası	%	Diğer Bankalar	%	Toplam
Aralık 1992	25,578.4	6.82	349,438.9	93.18	375,017.3
Aralık 1993	57,655.9	7.32	729,255.4	92.68	786,881.3
Aralık 1994	168,242.6	12.28	1,201,342.6	87.72	1,369,585.2
Aralık 1995	53,034.2	2.62	1,969,909.6	97.38	2,022,943.8
Ocak 1996	228,690.4	9.67	2,135,699.4	90.33	2,364,389.8
Şubat 1996	389,427.0	15.33	2,151,099.6	84.67	2,540,526.6
Mart 1996	216,651.8	8.96	2,202,603.0	91.04	2,419,254.8
Nisan 1996	427,511.7	17.29	2,045,408.2	82.71	2,472,919.9
Mayıs 1996	531,990.8	19.11	2,252,434.8	80.89	2,784,425.6
Haziran 1996	314,706.7	12.90	2,124,518.7	87.10	2,439,225.4
Temmuz 1996	250,950.0	10.24	2,200,822.3	89.76	2,451,772.3
Ağustos 1996	910,011.4	29.24	2,202,352.0	70.76	3,112,363.4
Eylül 1996	1,031,005.8	29.79	2,430,281.5	70.21	3,461,287.3
Ekim 1996	1,237,898.4	34.48	2,352,709.7	65.52	3,590,608.1
Kasım 1996	566,519.1	15.43	3,104,080.5	84.57	3,670,599.6
Aralık 1996	858,335.5	20.69	3,290,892.9	79.31	4,149,228.4
Ocak 1997	305,611.1	8.49	3,293,920.9	91.51	3,599,532.0
Şubat 1997	1,248,351.2	25.02	3,740,628.9	74.98	4,988,980.1
Mart 1997	758,200.4	16.14	3,940,654.7	83.86	4,698,855.1

TABLO 12

K.K.T.C. MERKEZ BANKASI VE DİĞER BANKALAR NEZDİNDE DÖVİZLİ RESMİ MEVDUAT

(Milyon TL)

Tarih	K.K.T.C Merkez Bankası	%	Diğer Bankalar	%	Toplam
	12,420.9	25.11	37,042.3	74.89	49,463.2
Aralık 1992	37,802.8	21.36	139,196.4	78.64	176,999.2
Aralık 1993	33,113.6	7.22	425,610.3	92.78	458,723.9
Aralık 1994	51,280.2	7.96	593,297.6	92.04	644,577.8
Aralık 1995	52,964.1	8.55	566,414.2	91.45	619,378.3
Ocak 1996	157,025.4	17.07	762,802.7	82.93	919,828.1
Şubat 1996	169,132.6	17.68	787,311.1	82.32	956,443.7
Mart 1996	177,889.6	18.79	768,775.4	81.21	946,665.0
Nisan 1996	207,028.5	21.40	760,541.1	78.60	967,569.6
Mayıs 1996	80,873.9	9.67	755,871.1	90.33	836,745.0
Haziran 1996	82,307.0	9.77	760,287.9	90.23	842,594.9
Temmuz 1996	83,117.3	9.18	822,392.4	90.82	905,509.7
Ağustos 1996	95,495.3	7.02	1,264,405.1	92.98	1,359,900.4
Eylül 1996	102,002.1	8.71	1,069,020.2	91.29	1,171,022.3
Ekim 1996	115,520.4	9.51	1,098,727.4	90.49	1,214,247.8
Kasım 1996	96,374.8	7.95	1,115,489.8	92.05	1,211,864.6
Aralık 1996	104,731.0	8.27	1,162,059.8	91.73	1,266,790.8
Ocak 1997	99,244.5	6.02	1,549,694.8	93.98	1,648,939.3
Şubat 1997	106,220.9	12.78	725,028.3	87.22	831,249.2
Mart 1997					

PLASMANLAR

Türk Lirası mevduat artış hızı ile plasman artış hızının karşılaştırması Tablo 13'de gösterilmiştir. Tablo 14'de Türk Lirası ve döviz plasmanlarının Türk Lirası karşılıklarını Aralık 1996 ve Mart 1997 tarihleri itibariyle, Tablo 15'de ise döviz plasmanlarının TL karşılıklarını aynı tarihler itibariyle karşılaştırmalı olarak veriyoruz.

TABLO 13

TÜRK LİRASI MEVDUAT ARTIŞ HIZI İLE TÜRK LİRASI PLASMAN ARTIŞ HIZININ
KARŞILAŞTIRMASI

(Milyon TL)

Tarih	Toplam TL Mevduat	Bir önceki Dönemle Karşılaştırması %	Toplam TL Plasman	Bir önceki Dönemle Karşılaştırması %
			98,354.2	200.26
Aralık 1988	170,978.1	201.66	196,967.7	187.27
Aralık 1989	344,801.0	159.22	368,871.9	131.10
Aralık 1990	549,001.3	158.82	483,614.7	755.79
Aralık 1991	871,961.6	177.78	3,655,135.1	52.49
Aralık 1992	1,550,235.3	193.39	1,918,482.9	208.85
Aralık 1993	2,998,118.8	182.90	4,006,918.3	320.73
Aralık 1994	5,483,804.7	179.56	12,851,400.4	98.81
Aralık 1995	9,846,757.4	101.75	12,698,405.0	100.88
Ocak 1996	10,019,478.0	104.69	12,810,772.8	102.32
Şubat 1996	10,489,638.9	103.35	13,108,309.3	97.89
Mart 1996	10,841,949.0	108.90	12,831,335.0	120.43
Nisan 1996	11,807,497.9	106.58	15,453,494.2	106.87
Mayıs 1996	12,584,512.9	101.87	16,515,654.6	96.29
Haziran 1996	12,820,011.8	106.30	15,901,323.1	104.99
Temmuz 1996	13,628,341.9	109.32	16,695,333.3	108.89
Ağustos 1996	14,899,367.1	108.32	18,180,773.3	102.17
Eylül 1996	16,139,646.9	102.55	18,576,263.7	102.86
Ekim 1996	16,552,372.4	102.30	19,108,889.1	139.99
Kasım 1996	16,934,148.1	110.83	26,751,611.8	98.90
Aralık 1996	18,769,500.5	103.64	26,457,507.3	98.86
Ocak 1997	19,454,086.9	113.38	26,154,931.6	106.85
Şubat 1997	22,058,651.4	105.36	27,948,401.6	
Mart 1997	23,241,261.3			

TABLO 14

**İSKONTO SENETLERİ VE BANKALAR TÜRK LİRASI VE DÖVİZ PLASMANLARININ
SEKTÖREL BAZDA VE GEÇMİŞ DÖNEMLE KARŞILAŞTIRMASI**

	Milyon TL			
	Aralık 1996		Mart 1997	
	%	Miktar	%	Miktar
Kamu Kurum ve Kuruluşları	49.99	23,017,662.8	48.03	24,542,854.0
Tarım	2.49	1,145,350.5	2.51	1,282,437.9
Sanayi	1.10	507,856.5	1.05	535,425.9
Nakliye ve Ulaşım	0.07	33,772.0	0.27	140,779.9
Yurtiçi ve Yurtdışı Ticaret	30.56	14,072,920.5	31.42	16,057,096.2
Turizm	1.55	714,424.1	1.73	884,522.4
Bina ve İnşaat	1.01	463,257.9	1.19	609,421.9
Şahsi ve Mesleki Borçlar	11.18	5,146,963.0	11.76	6,009,708.7
İskonto Senetleri	2.05	945,254.7	2.04	1,040,953.3
	100.00	46,047,462.0	100.00	51,103,201.2

Not:
Kamu Kurum ve Kuruluşları kalemi karşısında gösterilen miktar Bankamızca çeşitli sektörlerdeki kamu kurum ve kuruluşlarına hazine kefaleti karşılığı verilen avansları da içermektedir. (Bak Tablo 2)

TABLO 15

**BANKALAR DÖVİZ PLASMANLARI TL KARŞILIKLARININ SEKTÖREL
BAZDA VE GEÇMİŞ DÖNEMLE KARŞILAŞTIRMASI**

	Aralık 1996		Mart 1997	
	%	Miktar	%	Miktar
Kamu Kurum ve Kuruluşları	19.93	3,845,164.7	20.48	4,741,343.5
Tarım	0.01	1,746.1	0.05	10,979.3
Sanayi	2.03	391,480.1	1.80	417,833.1
Nakliye ve Ulaşım	0.16	30,743.9	0.10	23,158.7
Yurtiçi ve Yurtdışı Ticaret	52.24	10,079,632.6	50.84	11,772,416.9
Turizm	3.31	639,355.8	3.69	853,148.1
Bina ve İnşaat	2.22	428,561.8	2.44	565,208.5
Şahsi ve Mesleki Borçlar	20.10	3,879,165.2	20.60	4,770,711.5
	100.00	19,295,850.2	100.00	23,154,799.6

II. BÖLÜM

EKONOMİK GELİŞMELER

EKONOMİK GELİŞMELER

1. Üretim, İstihdam ve Fiyatlar

a) Üretim Artışı ve Kaynakların Kullanımı

1994, 1995 ve 1996 yıllarında GSMH'nın dağılımı ve sektörel katma değerlerinin büyüme hızları tablo 16'da Cari Üretici Fiyatları ve Tablo 17'de Sabit Üretici Fiyatları ile karşılaştırmalı olarak gösterilmiştir.

1997 sabit fiyatları ile 1994'de 7,268.3 milyon TL olan GSMH, 1995'de 7,457.8 milyon TL'na yükselmiş ve 1996'da yapılan tahmine göre 7,373.5 TL'na düşmüştür. Buna göre 1996'da %1.1 oranında bir düşüş kaydedilmiştir.

Sabit üretici fiyatları ile hesaplanan 1994, 1995 ve 1996 GSYİH'sının sektörel paylarına göz attığımızda 1994 ve 1996 yıllarında birinci sıranın Kamu Hizmetleri, 1995 yılında ise Ticaret sektörü işgal edildiğini görürüz. Sanayi sektörü her üç yılda üçüncü sırada görülmektedir.

1994 ve 1995 yıllarına ait karşılaştırmalı Kaynaklar-Harcamalar Dengesi tablo 18'dedir. Gayri Safi Milli Hasılanın Toplam Kaynakları içindeki payı 1994'te %99.2 ve Dış Açığın Toplam Kaynakları içindeki payı %0.8 olarak görülmektedir. Bu oranlar 1995'te sıra ile %98.4 ve %1.6 olarak kesinleşmiştir. 1994'te toplam kaynakların %14.3'ü yatırımlara %85.7'si tüketime gitmiştir. Bu oranlar 1995'te sıra ile %13.5 ve %86.5 olarak gerçekleşmiştir. Sabit Sermaye yatırımlarında kamunun payı 1994'te %35.2'den 1995'te %27.1'e düşmüş, özel sektörün payı ise 1994'te %64.8'den 1995'te %72.9'a yükselmiştir.

TABLO 16

GSMH'nın Dağılımı ve Sektörel Katma Değerlerin Büyüme Hızı

(Cari Üretici Fiyatlarıyla Milyon TL)

SEKTÖRLER	Büyüme Hızı %			Dağılım Yüzdesi		
	1994	1995	1996*	1994-1995	1995-1996*	1996*
1. Tarım	1,454,103.9	3,530,103.8	6,451,098.6	142.8	82.75	10.52
a) Çiftçilik	1,382,123.4	3,292,528.2	5,931,798.8	138.2	80.16	9.67
b) Ormancılık	4,517.1	68,847.0	107,827.8	1,424.1	56.62	0.18
c) Balıkçılık	67,463.4	168,728.6	411,472.0	150.1	143.87	0.67
2. Sanayi	1,620,380.9	4,520,394.6	8,304,527.7	179.0	83.71	13.54
a) Maden ve Taşocaklığı	150,757.8	239,268.5	422,051.3	58.7	76.39	0.69
b) İmalat Sanayi	1,286,324.8	2,928,154.4	5,141,683.2	127.6	75.59	8.38
c) Elektrik - Su	183,298.3	1,352,971.7	2,740,793.2	638.1	102.58	4.47
3. İnşaat	893,611.2	1,291,235.6	2,171,970.8	44.5	68.21	3.54
4. Ticaret	3,611,921.6	6,454,946.9	11,171,010.8	78.7	73.06	18.21
a) Toptan ve Per. Ticaret	2,471,179.5	4,657,853.1	8,458,412.8	88.5	81.59	13.79
b) Otellilik ve Lokantacılık	1,140,742.1	1,797,093.8	2,712,598.0	57.5	50.94	4.42
5. Ulaştırma - Haberleşme	1,554,443.2	3,006,231.4	6,151,393.5	93.4	104.62	10.03
6. Mali Müesseseler	1,138,619.0	3,879,119.3	7,084,282.9	240.7	82.63	11.55
7. Konut Gelirleri	318,537.1	634,713.2	1,126,703.4	99.3	77.51	1.84
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	909,275.1	1,884,287.4	3,430,080.3	107.2	82.04	5.59
9. Kamu Hizmetleri	3,578,048.1	7,155,640.7	11,457,883.8	100.0	60.12	18.68
10. İthalat Vergileri	1,219,026.1	2,360,943.6	3,985,402.8	93.7	68.81	6.50
GSYİH(a.f)	16,297,966.2	34,717,616.5	61,334,361.6	113.0	76.67	100.0
Net Dış Alem Faktör Gelirleri	283,600.6	461,355.2	770,855.2	62.7	67.08	1.26
GSMH(a.f)	16,581,566.8	35,178,971.7	62,105,216.8	112.2	76.54	101.33
GSMH(a.f)						101.26

*Ön Tahmin

Kaynak : Devlet Planlama Örgütü

GSMH'nın Dağılımı ve Sektörel Katma Değerlerin Büyüme Hızı

~~49~~

***Ön Tahmin**
Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

TABLO 18

Kaynaklar - Harcamalar Dengesi

(MilyonTL)

	1994		1995		Değişme%		GSMHya Oranı%	
	Cari Fiyatlarla	1977 Sabit Fiyatlarıyla	Cari Fiyatlarla	1977 Sabit Fiyatlarıyla	Cari	Sabit	1994	1995
I. TOPLAM KAYNAKLAR								
1. GSMH	16,707,212.6	7,323.4	35,751,592.2	7,579.2	114.0	3.5	100.7	101.6
2. Dış Açık	16,581,566.8	7,268.3	35,178,971.7	7,457.8	112.2	2.6	100.0	100.0
II. TOPLAM YATIRIMLAR								
1. Sabit Sermaye Yatırımları	125,645.8	55.1	572,620.5	121.4	355.7	120.3	0.7	1.6
a) Kamu	2,388,525.3	1,047.0	4,826,688.7	1,023.2	102.1	-2.3	14.4	13.7
b) Özel	2,215,173.7	971.0	4,247,018.7	900.3	91.7	-7.3	13.3	12.1
2. Stok Değişimleri	780,605.1	342.2	1,152,616.9	244.3	47.7	-28.6	4.7	3.3
a) Kamu	1,434,568.6	628.8	3,094,401.8	656.0	115.7	4.3	8.6	8.8
b) Özel	173,351.6	76.0	579,670.0	122.9	234.4	61.7	1.0	1.6
III. TOPLAM TÜKETİM								
a) Kamu	32,928.5	14.4	122,801.5	26.0	272.9	80.6	0.2	0.3
b) Özel	140,423.1	61.6	456,868.5	96.9	225.4	57.3	0.8	1.3
IV. TOPLAM YURTIÇİ TASARRUFLAR								
a) Kamu	14,318,687.3	6,276.4	30,924,903.5	6,556.0	116.0	4.5	86.3	87.9
b) Özel	3,944,913.8	1,729.2	8,078,733.9	1,712.7	104.8	-1.0	23.8	23.0
	10,373,773.5	4,547.2	22,846,169.6	4,843.3	120.2	6.5	62.5	64.9
	2,262,879.5	991.9	4,254,068.2	901.8	88.0	-9.1	13.7	12.1

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

b) İstihdam

1993, 1994, 1995 ve 1996 yıllarında istihdamın sektörel dağılımı karşılaştırmalı olarak Tablo 19'da verilmiştir. Her yılda Tarım yaklaşık %23 payla birinci sırayı, Kamu Hizmetleri yaklaşık %22 payla ikinci sırayı, inşaat yaklaşık %13 payla üçüncü sırayı, Sanayi yaklaşık %11 payla dördüncü sırayı ve Ticaret yaklaşık %10 payla beşinci sırayı işgal etmektedir.

TABLO 19

İstihdamın Sektörel Dağılımı ve Nüfus

Yıllar	1993		1994		1995		1996*	
Sektörler	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
1.TARIM	18,100	24.0	17,738	23.4	17,383	22.8	17,035	22.3
2.SANAYİ	8,198	10.8	8,207	10.8	8,348	10.9	8,352	11.0
a)Taşocakçılığı	976	1.3	976	1.3	976	1.3	976	1.3
b)İmalat Sanayi	5,991	7.9	6,000	7.9	6,107	8.0	6,107	8.0
c)Elektrik - Su	1,231	1.6	1,231	1.6	1,265	1.6	1,269	1.7
3.İNŞAAT	9,584	12.7	9,584	12.6	9,584	12.5	9,584	12.6
4.TİCARET - TURİZM	7,889	10.5	8,004	10.6	8,367	10.9	8,367	11.0
a)Toptan ve Perakende Ticaret	5,182	6.9	5,182	6.9	5,470	7.1	5,470	7.2
b)Otelcilik ve Lokantacılık	2,707	3.6	2,822	3.7	2,897	3.8	2,897	3.8
5.ULAŞTIRMA HABERLEŞME	6,144	8.2	6,228	8.2	6,510	8.5	6,577	8.6
6.MALİ MÜESSESELER	2,162	2.9	2,194	2.9	2,397	3.1	2,441	3.2
7.SERBEST MESLEKLER	6,936	9.2	7,266	9.6	7,276	9.6	7,276	9.5
8.KAMU HİZMETLERİ (Kit ve Belediyeler dahil)	16,365	21.7	16,589	21.9	16,589	21.7	16,613	21.8
TOPLAM	75,378	100.0	75,810	100.0	76,454	100.0	76,245	100.0
İşsiz Sayısı	569		704		752		1,019	
Toplam Nüfus	171,120		179,208		181,363		183,290	

(*)Ön Tahmin
Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

c) Fiyat Hareketleri ve Ücretler

1986-1996 yılları ile 1997 yılının ilk beş ayındaki fiyat hareketleri karşılaştırmalı olarak Tablo 20'de verilmiştir. Devlet Planlama Örgütü'nce yeni bir tüketim harcamaları anketi yapılmış ve bu anket sonucu belirlenen eğilimlere göre ağırlıklı, yeni bir tüketim kalıbı hazırlanarak 1 Ocak 1988'den itibaren baz olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Hayat pahalılığı 1986'da %48.09, 1987'de %43.01, 1988'de %62.57, 1989'da %51.81, 1990'da %69.41, 1991'de %46.33, 1992'de %63.37, 1993'de %61.16, 1994'te %215.01, 1995'te %72.15, 1996'da %87.54 ve 1997'nin ilk beş ayında %32.81 olarak saptanmış olup bunun mal ve hizmet gruplarına göre dağılımı Tablo 21'de gösterilmektedir.

Yüksek enflasyonist ortamda maaş ve ücretlerin satın alma gücünü korumak düşüncesiyle 1983 yılından beri eşel mobil sistemi uygulanmaktadır. 1985 yılı sonuna kadar her dört ay sonundaki hayat pahalılığı artışı dikkate alınarak maaş ve ücretlere yansıtılan artışlar 1986 yılından itibaren her üç ve 1 Nisan 1990'dan itibaren her iki aydaki duruma göre ayarlanmaya başlanmıştır.

Bakanlar Kurulu 7/1979 sayılı Kamu Görevlileri Yasası'nın 121. maddesi uyarınca ödenmekte olan aylık maaş ve ücretlerin 1.05.1990 tarihinden geçerli olmak üzere her ayın ilk mesai günü peşin olarak ödenmesini karara bağladı.

Asgari Ücret Saptama Komisyonu'nda, alınan tavsiye kararları uyarınca asgari ücret;

1 Ocak 1987'den itibaren ayda	90,000.-TL
1 Ocak 1988'den itibaren ayda	121,000.-TL
1 Ocak 1989'dan itibaren ayda	205,000.-TL
1 Ocak 1990'dan itibaren ayda	340,500.-TL
1 Ocak 1991'den itibaren ayda	520,000.-TL
1 Ocak 1992'den itibaren ayda	806,000.-TL
1 Ocak 1993'den itibaren ayda	1,373,000.-TL
1 Ocak 1994'den itibaren ayda	3,000,000.-TL
1 Ağustos 1994'den itibaren ayda	5,000,000.-TL
1 Ocak 1995'den itibaren ayda	9,420,000.-TL
1 Eylül 1995'den itibaren ayda	11,590,000.-TL
1 Ocak 1996'dan itibaren ayda	14,800,000.-TL
1 Ocak 1997'den itibaren ayda	23,000,000.-TL

olarak saptanmıştır.

TABLO 20

HAYAT PAHALILIĞI

	1986 %	1987 %	1988 %	1989 %	1990 %	1991 %	1992 %
Ocak	7.10	3.18	8.08	5.71	6.44	3.33	7.42
Şubat	11.54	4.43	17.09	14.07	16.89	6.43	18.28
Mart	19.01	9.05	24.11	16.47	20.82	10.68	22.29
Nisan	19.15	10.00	26.58	20.78	25.02	15.21	25.55
Mayıs	20.69	11.35	28.53	24.09	28.30	17.98	28.12
Haziran	21.07	17.12	31.45	25.17	32.22	23.82	30.50
Temmuz	31.75	19.33	36.44	32.82	35.44	26.78	34.62
Ağustos	36.47	19.77	44.73	40.43	50.99	29.17	39.05
Eylül	36.68	24.43	48.11	41.73	58.19	34.86	44.20
Ekim	38.81	34.54	53.54	43.97	61.98	39.06	50.14
Kasım	41.48	38.40	57.86	47.98	65.63	42.51	55.92
Aralık	48.09	43.01	62.57	51.81	69.41	46.33	63.37

	1993 %	1994 %	1995 %	1996 %	1997 %
Ocak	4.93	4.82	9.54	6.74	5.19
Şubat	12.12	14.37	17.02	13.74	14.03
Mart	17.86	39.59	25.93	18.55	24.23
Nisan	20.50	66.83	27.36	22.94	29.07
Mayıs	22.35	109.38	29.64	30.59	32.81
Haziran	25.34	116.43	31.61	36.55	
Temmuz	31.53	126.64	40.69	48.09	
Ağustos	37.80	149.29	50.55	60.81	
Eylül	40.46	166.12	60.11	67.00	
Ekim	44.01	179.13	63.83	73.47	
Kasım	50.87	192.89	67.20	79.91	
Aralık	61.16	215.01	72.15	87.54	

Kaynak : Devlet Planlama Örgütü

TABLO 21

Hayat Pahalılığının Mal ve Hizmet Guruplarına Göre Dağılımı

	1984 %	1985 %	1986 %	1987 %
Yiyecek ve İçecek	45.48	16.89	30.83	19.63
Ev ve Ev masrafı	6.70	5.03	3.23	6.11
Giyim	5.53	12.34	7.74	7.68
İlaç ve Tıp	0.62	0.46	0.41	0.39
Eğitim	0.60	0.33	0.11	0.47
Taşıt	6.36	3.93	1.45	3.47
Hizmetler	1.32	1.25	1.34	0.79
Eğlence ve Okuma	0.93	0.35	0.92	0.66
Sigara	3.03	2.31	1.00	3.63
Şahsi Harcamalar	.015	0.15	0.18	0.18
Toplam	70.72	43.04	48.09	43.01

1 Ocak 1988'den itibaren yeni döküm uygulanmıştır, şöyle ki :

	1988 %	1989 %	1990 %	1991 %	1992 %	1993 %	1994 %	1995 %	1996 %	1997 %
Gıda	27.53	27.89	21.71	22.44	22.83	24.13	103.43	29.98	31.36	15.47
Giyim	5.57	5.66	7.88	3.62	6.57	7.50	19.82	8.21	10.28	1.82
Ev Eşyası	6.49	3.10	5.96	4.04	5.39	4.14	17.57	4.13	5.05	1.63
Sağlık ve Kişisel Bakım ile İlgili Harcamalar	3.36	2.21	2.61	2.56	3.45	3.19	10.28	3.20	5.90	1.30
Ulaştırma ve Haberleşme	9.62	6.96	19.46	5.63	13.73	14.05	37.06	13.42	19.78	6.87
Kültür, Eğitim ve Eğlence	4.78	1.66	5.17	3.06	4.22	4.06	7.84	4.17	4.57	2.08
Konut ve Konut ile İlgili Harcamalar	3.15	2.88	4.53	3.30	4.93	2.81	14.11	7.45	8.01	2.87
Sigara	2.07	1.47	2.09	1.68	2.25	1.28	4.90	1.59	2.59	0.77
Total	62.57	51.81	69.41	46.33	63.37	61.16	215.01	72.15	87.54	32.81

* Aralık - Mayıs Dönemi

Kaynak : Devlet Planlama Örgütü

2. Mali ve Parasal Gelişmeler

a) Mali Gelişmeler

Bütçe harcamaları 1990'da 524.7 milyar TL, 1991'de 891.1 milyar TL 1992'de 1,369.3 milyar TL, 1993'de 2,504.3 milyar TL, 1994'de 6,260.5 milyar TL, 1995'de 13,655.4 milyar TL ve 1996'nın onbir aylık döneminde 18,383.2 milyar TL olarak gerçekteşmiştir. Bu harcamaların yerel gelir katkısı %58.6 ve %75.8 arasında seyretmiştir. yerel gelirleri GSMH ile karşılaştırdığımızda yerel gelirlerin %21.7 ile %28.6 arasında seyretmiş olduğunu görürüz. (Tablo 22 ve 23).

1995 yılı sonu itibarıyla birikmiş bütçe açıkları 6,094.6 milyar TL'na baliğ olmuştur. (Tablo 24).

Bütçe açıklarına karşılık TC Ziraat Bankası'ndan sağlanan krediler, faizler hariç 1996 yılı sonunda 55.9 milyar TL tutarındadır. 1987 yılından sonra TC Ziraat Bankası'ndan borç alınmamıştır (Tablo 25). 1995 mali yılı toplam bütçe açığı 3,897.0 milyar TL olup borçlanmalarla karşılanmıştır.

TABLO 22

G.S.M.H. ile Karşılaştırmalı Bütçe Analizi
1990-1996

	1990		1991		1992		1993		1994		1995		(Milyar TL.)	
	Gerçek	G.S.M.H.	Gerçek	G.S.M.H.	Gerçek	G.S.M.H.	Gerçek	G.S.M.H.	Gerçek	G.S.M.H.	Gerçek	G.S.M.H.	1996 Ocak-Kasım	Gerçek G.S.M.H.
	leşme	Yüzdesi	leşme	Yüzdesi	leşme	Yüzdesi	leşme	Yüzdesi	leşme	Yüzdesi	leşme	Yüzdesi	leşme	Yüzdesi
I. Bütçe Yerel Gelirleri	390.3	25.2	521.9	23.0	876.9	21.7	1,689.5	24.3	4,748.5	28.6	8,463.4	24.1	13,093.2	21.1
1. Vergi Gelirleri	331.7	21.4	425.8	18.7	728.7	18.0	1,392.4	20.0	3,129.1	18.8	6,202.7	17.6	9,790.3	15.8
a) Dolaysız Vergiler	166.1	10.7	243.6	10.7	392.6	9.7	727.8	10.5	1,813.8	10.9	3,661.1	10.4	5,691.1	9.2
b) Dolaylı Vergiler	165.6	10.7	182.2	8.0	336.1	8.3	664.6	9.5	1,315.3	7.9	2,541.6	7.2	4,099.2	6.6
2. Diğer Gelirler	58.6	3.8	96.1	4.3	148.2	3.7	297.1	4.3	1,619.4	9.8	2,260.7	6.5	3,302.9	5.3
II. Bütçe Giderleri	524.7	33.9	891.1	39.2	1,369.3	33.9	2,504.3	36.0	6,260.5	37.8	13,655.4	38.7	18,383.2	29.6
1. Cari Giderler	430.2	27.8	731.7	32.2	1,150.8	28.5	2,063.6	29.7	5,341.3	32.2	12,057.5	34.2	15,941.7	25.7
a) Personel Giderleri	206.9	13.4	341.8	15.0	557.7	13.8	973.8	14.0	2,669.3	16.1	5,509.5	15.7	7,226.7	11.6
b) Diğer Cari Giderler	40.7	2.6	58.4	2.6	96.9	2.4	188.7	2.7	368.5	2.2	753.9	2.1	956.4	1.6
c) Transferler	182.6	11.8	331.5	14.6	496.2	12.3	901.1	13.0	2,303.5	13.9	5,794.1	16.4	7,758.6	12.5
-Sosyal	144.9	9.4	231.7	10.2	398.8	9.9	693.9	10.0	1,821.1	11.0	5,002.9	14.2	6,019.5	9.7
-Diğer	37.7	2.4	99.8	4.4	97.4	2.4	207.2	3.0	482.4	2.9	791.2	2.2	1,739.1	2.8
2. Savunma Giderleri	20.1	1.3	47.0	2.1	84.2	2.1	126.1	1.8	310.3	1.9	747.5	2.1	719.9	1.1
3. Yatırımlar	74.4	4.8	112.4	4.9	134.3	3.3	314.6	4.5	608.9	3.7	850.4	2.4	1,721.6	2.8
III. Dış Yardım ve Borçlanmalar	134.4	8.7	369.2	16.2	492.4	12.2	814.8	11.7	1,512.0	9.2	5,192.0	14.8	5,290.0	8.5
-Dış Yardımlar	50.9	3.3	113.7	5.0	150.7	3.7	296.4	4.3	632.1	3.8	1,295.0	3.7	3,433.4	5.5
-Borçlanmalar (Açık)	83.5	5.4	255.5	11.2	341.7	8.5	518.4	7.4	879.9	5.4	3,897.0	11.1	1,856.6	3.0

Not: G.S.M.H.

1990 1,547.8 Milyar TL

1991 2,273.7 " TL

1992 4,037.7 " TL

1993 6,941.2 " TL

1994 16,581.6 " TL

1995 35,179.0 " TL

1996 62,105.2 " TL

Ön tahmin

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

TABLO 23

Karşılaştırmalı Bütçe Özeti
1990 - 1996

Milyon TL

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996 (Ocak - Kasım)
	Gerçekleşme %	Gerçekleşme %	Gerçekleşme %	Gerçekleşme %	Gerçekleşme %	Gerçekleşme %	Gerçekleşme %
Bütçe Finansmanı							
Yerel Kaynaklar	390.3	521.9	876.9	1,689.5	4,748.5	8,463.4	13,093.2
Dış Yardım	50.9	113.7	150.7	296.4	632.1	1,295.0	3,433.4
Borçlanma	83.5	255.5	341.7	518.4	879.9	3,897.0	1,856.6
	524.7	891.1	1,369.3	2,504.3	6,260.5	13,655.4	18,383.2
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Carî Harcamalar	430.2	731.7	1,150.8	2,063.6	5,341.3	12,057.5	15,941.7
Savunma Harcamaları	20.1	47.0	84.2	126.1	310.3	747.5	719.9
Yatırım Harcamaları	74.4	112.4	134.3	314.6	608.9	850.4	1,721.6
	524.7	891.1	1,369.3	2,504.3	6,260.5	13,655.4	18,383.2
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Not: Ankara'da ödenen yatırım harcamaları yukarıdaki rakamlara dahil edilmemiştir.

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

TABLO 24

Yıllar İtibarıyla Bütçe Açıkları

				(Cari Fiyatlarla Milyon TL.)	
				Bütçe Açığı	GSMH %'si
1975 Yılı Bütçe Açığı					
1976	"	"	"	156.2	8.6
1977	"	"	"	163.1	5.8
1978	"	"	"	364.8	9.6
1979	"	"	"	364.0	6.9
1980	"	"	"	701.4	8.2
1981	"	"	"	1,571.6	8.9
1982	"	"	"	2,024.8	8.3
1983	"	"	"	2,856.8	8.3
1984	"	"	"	3,722.7	7.9
1985	"	"	"	6,789.8	9.2
1986	"	"	"	12,504.8	9.9
1987	"	"	"	22,585.4	11.6
1988	"	"	"	21,117.9	7.3
1989	"	"	"	19,386.5	4.0
1990	"	"	"	24,201.3	2.7
1991	"	"	"	83,535.0	5.4
1992	"	"	"	255,513.6	11.2
1993	"	"	"	341,678.9	8.5
1994	"	"	"	518,431.3	7.4
1995	"	"	"	879,891.6	5.4
1995 Yılı Sonu Birikmiş Bütçe Açığı				3,897,049.6	11.1
1996 Yılı Onbir Aylık Bütçe Açığı				6,094,611.1	-
				1,856,575.0	-

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

TABLO 25

**T.C. Ziraat Bankasından Sağlanan Kredilerin (Faizler Hariç)
Yıllar İtibarıyla Dökümü**

(Milyar TL.)

	0.1
1975	0.1
1976	0.3
1977	0.3
1978	0.4
1979	1.4
1980	2.0
1981	3.0
1982	5.3
1983	6.4
1984	8.8
1985	18.0
1986	10.0
1987	-
1988	-
1989	-
1990	-
1991	-
1992	-
1993	-
1994	-
1995	-
1996	<u>55.9</u>

Kaynak: Ekonomi ve Maliye Bakanlığı
Devlet Planlama Örgütü

b) Parasal Gelişmeler

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasında imzalanan Ekonomik İşbirliği Protokolünün Para, Kambiyo, Bankacılık Bölümü altında yer alan maddeler büyük ölçüde hayata geçirilmiştir. 26/1987 sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar (Değişiklik) Yasası 1 Haziran 1987, 35/1987 sayılı yeni Merkez Bankası Yasası 26 Haziran 1987 ve 22/1987 sayılı Para ve Kambiyo İşleri (Değişiklik) Yasası ise 1 Kasım 1987 tarihinden itibaren yürürlüğe konmuştur. 22/1987 sayılı Yasa ile değişik şekliyle 38/1982 sayılı Para ve Kambiyo İşleri Yasası altında verilen yetkilere dayanılarak, Bakanlar Kurulunca yapılan Para ve Kambiyo İşleri Tüzüğü de 2 Kasım 1987 tarih ve 116 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak aynı gün yürürlüğe girmiştir. Bu cümleden olmak üzere, 48/1990 sayılı Offshore Bankacılık Hizmetleri Yasası 26 Kasım 1990 tarih ve 117 sayılı Resmi Gazete, Offshore Bankacılık Hizmetleri Tüzüğü ise 9 Ocak 1991 tarih ve 3 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

3. Ticaret, Pazarlama ve Ödemeler Dengesi

a) Ticaret ve Pazarlama

Toptan ve perakente ticaret KKTC Ekonomisinde önemli bir yer işgal etmektedir. Bu sektörden doğan katma değer cari fiyatlarla 1989'da 158,136.0 milyon TL, 1990'da 285,356.3 milyon TL, 1991'de 381,908.1 milyon TL, 1992'de 539,128.2 milyon TL, 1993'de 1,034,175.7 milyon TL, 1994'te 2,471,179.5 milyon TL 1995'te 4,657,853.1 milyon TL olarak gerçekleşmiş ve 1996'da ise 8,458,412.8 milyon TL olarak tahmin edilmiştir. Böylece sektörün G.S.Y.İ.H. içindeki payı 1990'da %18.6, 1991'de %16.9, 1992'de %13.4, 1993'de %15.1, 1994'te %15.2, 1995'te %13.4 ve 1996'da %13.79 olarak görülmektedir. İstihdam açısından bakıldığında toptan ve perakente ticaret sektöründe çalışanlar 1989'da 4948, 1990, 1991, 1992'de 5172, 1993 ve 1994'te 5182, 1995 ve 1996'da ise 5470 olarak saptanmıştır. Bu suretle kişi başına katma değer 1989'da 31.9 milyon TL, 1990'da 55.2 milyon TL, 1991'de 73.8 milyon TL, 1992'de 104.2 milyon TL, 1993'de 199.6 milyon TL, 1994'te 476.9 milyon TL, 1995'te 851.5 milyon TL ve 1996'da 1546.3 milyon TL şeklinde ortaya çıkmaktadır.

Tablo 26 incelendiğinde, 1981-1996 yılları itibarıyla dışalımın %40.2-53.4 arasındaki bölümünün Türkiye'den ve %46.6-59.8 arasındaki bölümünün diğer ülkelere, dışsatımın ise %12-60.1 arasındaki bölümünün Türkiye'ye, %39.9-88.0 arasındaki bölümünün ise diğer ülkelere yapıldığını görürüz.

Dış alımlarımızda Türkiye birinci sırayı alırken, dış satımlarımızda 1995 yılı sonuna kadar en büyük pay Birleşik Krallığa, 1996'da ise en büyük pay Türkiye'ye gitmiştir (Tablo 27).

Tarım ürünleri dış satımlarımızın %38 ve %57 arasında değişen bir oranını oluştururken, %43 ile %60 arasında değişen bir oranı da sanayi ürünlerinden oluşmuştur (Tablo 28).

Dış ticaret açığımız 1994-1996 yıllarında, dolar bazında, sıra ile 233.2, 298.8 ve 259.0 milyon ABD doları olarak saptanmıştır. 1979-1996 döneminde dış satımın dış alımı karşılama oranının %15 ve %47 arasında değiştiği görülmektedir (Tablo 30).

Dış ticaretimizin gelişmesinde ulaşım ve haberleşme en büyük etkenlerdendir. Politik ve ekonomik nedenlerle KKTC deniz ve hava limanlarına uluslararası ticarete mevcut koşulların gerektirdiği şekilde düzenli uçak ve gemi seferleri yapılamamaktadır. Dış dünya ile haberleşme imkanlarımız da arzu edilen düzeyde değildir. Bütün bunlara karşın çok sayıda yabancı ülke ile ticari ilişkiler tesis edilmiş olup durumun iyileştirilmesi yönünde çalışmalar sürdürülmektedir.

b) Ödemeler Dengesi

1994, 1995 ve 1996 yıllarında ticaret açığı 260 milyon ABD doları dolaylarında seyretmiştir (Tablo 31).

Genelde dış satımlarımız, dış alımlarımızın yüzde 26.1'ini karşılayabilmiştir. 1979-1996 dönemi dış ticaretini gösteren Tablo 30 incelendiğinde en iyi performansın, ihracatın, ithalatın %47.1'ini karşıladığı 1980 yılında, en kötü performansın ise ithalatın sadece %14.7'sini karşılayabildiği 1992 yılında olduğu görülmüştür.

Görünmeyen işlemlerde Turizmin karkısı 1994'te 172.9 milyon ABD doları, 1995'te 218.9 milyon ABD doları ve 1996'da 180.3 milyon ABD doları olarak görülmektedir. Diğer görünmeyenlerin etkisiyle Cari İşlemler Dengesindeki açık 1994-1996 yıllarında sıra ile 4.2, 12.3. ve 10.5 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. 1996 yılında KKTC'ye gelen turist sayısı 365,195 olup, bunun %79.2'si Türkiye'den, %20.8'i ise diğer ülkelere gelmiştir. 1997 yılının ilk dört ayında toplam turist sayısı 117,206 olup bunun %86.3'ü Türkiye'den %13.7'si ise diğer ülkelere gelmiştir (Tablo 32).

TABLO 26

K.K.T.C.'nin Türkiye ve Diğer Ülkelerle olan Dış Ticareti 1981 - 1996

(Milyon ABD \$)

Yıllar	Dış Alım					Dış Satım				
	Türkiye		Diğer Ülkeler		Toplam	Türkiye		Diğer Ülkeler		Toplam
		%		%			%		%	
1981	44.2	42.5	59.9	57.5	104.1	7.1	19.3	29.8	80.7	36.9
1982	49.5	41.3	70.4	58.7	119.9	7.3	18.5	32.2	81.5	39.5
1983	65.3	45.0	80.0	55.0	145.3	6.5	16.1	34.2	83.9	40.7
1984	61.5	45.1	74.8	54.9	136.3	8.4	21.6	30.4	78.4	38.8
1985	65.1	45.5	77.9	54.5	143.0	5.4	11.7	40.9	88.3	46.3
1986	70.1	45.8	83.1	54.2	153.2	7.7	14.8	44.3	85.2	52.0
1987	94.3	42.7	126.7	57.3	221.0	7.9	14.3	47.2	85.7	55.1
1988	101.9	46.7	116.2	53.3	218.1	6.3	12.0	46.1	88.0	52.4
1989	112.5	42.9	149.9	57.1	262.4	9.2	17.5	46.0	82.5	55.2
1990	153.5	40.2	228.0	59.8	381.5	7.9	12.1	57.6	87.9	65.5
1991	143.0	47.5	158.1	52.5	301.1	7.3	13.9	45.2	86.1	52.5
1992	178.7	48.1	192.7	51.9	371.4	9.1	16.7	45.5	83.3	54.6
1993	150.9	41.5	213.0	58.5	363.9	12.5	22.9	42.0	77.1	54.5
1994	129.3	45.1	157.3	54.9	286.6	10.4	19.5	43.0	80.5	53.4
1995	194.8	53.2	171.3	46.8	366.1	20.2	30.0	47.1	70.0	67.3
1996*	176.3	53.4	153.7	46.6	330.0	42.7	60.1	28.3	39.9	71.0

(*) Ön Tahmin

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

TABLO 27

**Ülkeler İtibarıyla Dış Ticaret
1990-1996**

Ülkeler	1990				1991				1992				1993			
	Dış alm	%	Dış satım	%	Dış alm	%	Dış satım	%	Dış alm	%	Dış satım	%	Dış alm	%	Dış satım	%
I. Türkiye	153.5	40.2	7.9	12.1	143.0	47.5	7.3	13.9	178.7	48.1	9.1	16.7	150.9	41.5	12.5	22.9
II. Diğer Ülkeler	288.0	59.8	57.6	87.9	158.1	52.5	45.2	86.1	192.7	51.9	45.5	83.3	213.0	58.5	42.0	77.1
1. Birleşik Krallık	67.1	17.6	44.0	67.2	45.7	15.2	35.4	67.4	45.5	12.2	36.3	66.5	65.4	18.0	26.7	49.0
2. Diğer AT Ülkeleri	64.0	16.8	7.0	10.7	47.2	15.7	6.6	12.6	45.9	12.4	5.5	10.1	56.3	15.4	9.7	17.8
3. Orta Doğu Ülkeleri	6.4	1.7	1.6	2.4	4.7	1.6	0.7	1.3	2.3	0.6	1.5	2.7	3.2	0.9	2.2	4.0
4. Uzak Doğu Ülkeleri	52.3	13.7	-	-	32.4	10.7	-	-	37.9	10.2	0.1	0.2	47.3	13.0	0.1	0.2
5. Diğer	38.2	10.0	5.0	7.6	28.1	9.3	2.5	4.8	61.1	16.5	2.1	3.8	40.8	11.2	3.3	6.1
Toplam	381.5	100.0	65.5	100.0	301.1	100.0	52.5	100.0	371.4	100.0	54.6	100.0	363.9	100.0	54.5	100.0

83

Ülkeler	1994				1995				1996 *			
	Dış alm	%	Dış satım	%	Dış alm	%	Dış satım	%	Dış alm	%	Dış satım	%
I. Türkiye	129.3	45.1	10.4	19.5	194.8	53.2	20.2	30.0	176.3	53.4	42.7	60.1
II. Diğer Ülkeler	157.3	54.9	43.0	80.5	171.3	46.8	47.1	70.0	153.7	46.6	28.3	39.9
1. Birleşik Krallık	73.4	25.6	24.7	46.2	49.4	13.5	23.8	35.4	45.4	13.8	10.6	14.9
2. Diğer AT Ülkeleri	31.0	10.8	9.5	17.8	52.6	14.4	12.7	18.9	45.1	13.7	9.1	12.9
3. Orta Doğu Ülkeleri	2.8	1.0	6.5	12.2	8.1	2.2	1.6	2.4	7.7	2.3	1.5	2.1
4. Uzak Doğu Ülkeleri	25.0	8.7	-	-	33.5	9.1	-	-	29.9	9.1	-	-
5. Diğer	25.1	8.8	2.3	4.3	27.7	7.6	9.0	13.3	25.6	7.7	7.1	10.0
Toplam	286.6	100.0	53.4	100.0	366.1	100.0	67.3	100.0	330.0	100.0	71.0	100.0

Kaynak : Devlet Planlama Örgütü
(*)Ön Tahmin

TABLO 28

**K.K.T.C. Dışsatımının Yapısı
1990-1996**

(Milyon ABD \$)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996 *
	Değer	Değer	Değer	Değer	Değer	Değer	Değer
	%	%	%	%	%	%	%
1. Tarım Ürünleri	29.8	27.0	31.0	24.3	25.7	26.9	27.3
a) Narenciye	24.5	21.6	22.2	16.6	15.8	22.1	23.6
b) Patates	2.4	2.4	3.3	1.3	0.7	1.4	1.1
c) Canlı Hayvanlar	0.3	0.1	0.5	-	0.3	0.4	0.7
d) Diğer Tarım Ürünleri	2.6	2.9	5.0	6.4	8.9	3.0	1.9
2. Sanayi Ürünleri	35.2	25.2	23.4	30.0	27.4	39.8	43.0
a) İşlenmiş Tarım ve Gıda	11.9	8.4	7.1	8.2	7.1	11.9	15.6
b) Diğer Sanayi Ürünleri	23.3	16.8	16.3	21.8	20.3	27.9	27.4
3. Mineraller	0.5	0.3	0.2	0.2	0.3	0.6	0.7
Toplam	65.5	52.5	54.6	54.5	53.4	67.3	71.0
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

(*)Ön Tahmin
Kaynak : Devlet Planlama Örgütü

TABLO 29

Dış Alım ve Dış Satımın Mal Guruplarına Göre Tasnifi

Mal Gurubu	Milyon ABD \$			
	Dışalım	% Dışsatım	1995	%
Canlı Hayvanlar ve Hayvansal Ürünler				
Bitkisel Ürünler	4.2	1.2	3.9	5.8
Hayvansal ve Bitkisel Yağlar	32.7	8.9	26.0	38.6
Gıda Sanayi Ürünleri, İçkiler ve Tütün	3.1	0.8	0.1	0.1
Mineral Maddeler	40.0	10.9	8.0	11.9
Kimya Sanayi Ürünleri	39.2	10.7	0.3	0.5
Plastik ve Mamülleri ; Kauçuk ve Mamülleri	23.2	6.3	1.5	2.2
Deri Kösele, Post ve Kürklerle Bunlardan Mamül Eşya ; Saraciye Eşyası ; Seyahat Eşyası	11.1	3.0	-	-
Ağaç ve Ağaçtan Mamül Eşya ; Odun Kömürü , Mantardan Eşya, Hasırcı ve Sepetçi Eşyası	0.5	0.1	0.8	1.2
Odun Hamuru , Kağıt , Karton ve Mamülleri	8.4	2.3	0.5	0.7
Dokumaya Elverişli Maddeler ve Bunlardan Mamül Eşya	13.9	3.8	0.8	1.2
Ayakkabılar , Başlıklar , Bastonlar Kırbaçlar ve Aks; Tüylere , Yapma Çiçek	33.9	9.3	24.2	36.0
Taş Alçı, Çimento, Amyant, Mika v.b. Maddelerden Cam ve Cam Eşya	5.7	1.6	-	-
İnciler, Kıymetli Taşlar ve Metaller, Metal Paralar	11.3	3.1	-	-
Adi Metaller ve Bunlardan Mamül Eşya	0.2	0.1	-	-
Makineler ve Mekanik Cihazlar; Elektrik Malzemeleri; Elektrik Aygıt ve Cihazları	30.1	8.2	0.9	1.3
Nakil vasıtaları	60.7	16.6	0.3	0.5
Optik Alet ve Cihazları; Saatçi Eşyası; Müzik Aletleri ve Aksamları	38.0	10.4	-	-
Silahlar ve Mühimmat ile Bunların Aksam ve Parçaları	2.8	0.8	-	-
Çeşitli Mamül Eşya	0.5	0.1	-	-
Sanat Eserleri; Koleksiyon Eşya ve Antika	6.6	1.8	-	-
TOPLAM	-	-	-	-
	366.1	100.0	67.3	100.0

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

TABLO 30

**Dış Ticaret
1979-1996**

Milyon ABD \$

Yıllar	Dış Alım	Dış Satım	Açık	Dışsatımın Dışalımı Karşılama Oranı
1979	90.8	35.8	55.0	%39.4
1980	94.4	44.5	49.9	%47.1
1981	104.1	36.9	67.2	%35.4
1982	119.9	39.5	80.4	%32.9
1983	145.3	41.0	104.3	%28.2
1984	135.6	38.4	97.2	%28.3
1985	141.7	45.8	95.9	%32.3
1986	153.2	52.0	101.2	%33.9
1987	221.0	55.1	165.9	%24.9
1988	218.1	52.4	165.7	%24.0
1989	262.5	55.2	207.3	%21.0
1990	381.5	65.5	316.0	%17.2
1991	301.1	52.5	248.6	%17.4
1992	371.4	54.6	316.8	%14.7
1993	363.9	54.5	309.4	%15.0
1994	286.6	53.4	233.2	%18.6
1995	366.1	67.3	298.8	%18.4
1996*	330.0	71.0	259.0	%21.5

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

(*) Ön Tahmin

TABLO 31

Ödemeler Dengesi

(Milyon ABD \$)

	1994	1995	1996*	1994-1995 Değişme %	1995-1996 Değişme %
I. Cari İşlemler					
A: Dış Ticaret					
1. Dış Satım	53.4	67.3	71.0	26.0	5.5
2. Dış Alım	-286.6	-366.1	-330.0	27.7	-9.9
Dış Ticaret Dengesi	-233.2	-298.8	-259.0	28.1	-13.3
B: Görünmeyen İşlemler					
1. Turizm (Net)	172.9	218.9	180.3	26.6	-17.6
2. Diğer görünmeyenler (Net)	56.1	67.6	68.2	20.5	0.9
Görünmeyen İşlemler Dengesi	229.0	286.5	248.5	25.1	-13.3
Cari İşlemler Dengesi	-4.2	-12.3	-10.5	192.9	-14.6
II Sermaye Hareketleri					
1. TC Yardım ve Kredileri	22.1	28.4	36.1	28.5	27.1
2. Diğer Dış Yardımlar	1.8	2.4	2.5	33.3	4.2
3. Bedelsiz Dış Alım	136.1	151.6	135.4	11.4	-10.7
4. Kısa Vadeli Diğer Sermaye Hareketleri	-107.9	-105.9	-94.5	-1.9	-10.8
Sermaye Hareketleri Dengesi	52.1	76.5	79.5	46.8	3.9
Genel Denge	47.9	64.2	69.0	34.0	7.5
III. Rezerv Hareketleri (-Artış + Azalış)	-47.1	-66.1	-69.9	40.3	5.7
IV. Net Hata ve Noksan	-0.8	1.9	0.9	137.5	-52.6
Net Dış Alem Faktör Gelirleri	9.5	9.9	9.5	4.2	-4.0

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

(*) Ön Tahmin

TABLO 32

Türkiye ve Diğer Ülkelerden Gelen Turistler 1978-1997

Yıllar	T.C.den Turist	% Payı	Diğer Ülkelerden Turist	% Payı	Toplam
1978	104738	92.8	8172	7.2	112910
1979	95115	87.7	13286	12.3	108401
1980	69808	82.6	14703	17.4	84511
1981	62660	80.2	15474	19.8	78134
1982	65018	74.2	20611	25.8	87629
1983	78467	79.3	20467	20.7	98934
1984	93413	82.4	19905	17.6	113318
1985	103791	83.0	21284	17.0	125075
1986	107064	80.0	26766	20.0	133830
1987	147965	80.3	36372	19.7	184337
1988	173599	75.6	55907	24.4	229506
1989	214566	78.3	59507	21.7	274073
1990	243269	80.9	57541	19.1	300810
1991	179379	81.4	40858	18.6	220237
1992	210178	78.5	57440	21.5	267618
1993	281370	78.3	77943	21.7	359313
1994	256536	73.0	95098	27.0	351634
1995	298026	77.3	87733	22.7	385759
1996	289195	79.2	76000	20.8	365195
1997	101129	86.3	16077	13.7	117206
Ocak- Nisan					

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü
Turizm Tanıtma ve Pazarlama Dairesi

III. BÖLÜM

**MERKEZ BANKASININ 31.12.1996 TARİHİ
İTİBARIYLA YILLIK HESAPLARI**

TABLO 33

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ MERKEZ BANKASI'NIN 31 Aralık 1996 TARİHLİ BİLANÇOSU

Milyon TL.

Aktif	1996 Arahk	1995 Arahk	Pasif	1996 Arahk	1995 Arahk
Döner Değerler (1)	4,995,995.1	2,475,432.9	Mevduat (6)	8,362,375.0	3,755,990.6
Hazine Cari Hesabı (5)	991,972.7	1,693.3	Mevduat Munzam Karşılıkları (7)	9,951,739.4	4,376,072.1
Krediler (2)	14,469,449.0	6,438,792.7	Fonlar (8)	1,038,120.3	437,291.5
Bina ve Teçhizat (3)	2,878.3	1,591.1	Diğer Pasifler (9)	10,148,591.5	4,188,046.5
Diğer Aktifler (4)	9,695,484.8	4,014,607.4	Öz Kaynaklar (10)	654,953.7	174,716.7
	30,155,779.9	12,932,117.4		30,155,779.9	12,932,117.4

TABLO 34

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ MERKEZ BANKASI'NIN
1.01.1996 - 31.12.1996 DÖNEMİ KAR VE ZARAR HESABI

Milyon TL

GİDER	1996		1995	
	1.1.96 - 31.12.96	1.1.95 - 31.12.95	1.1.96 - 31.12.96	1.1.95 - 31.12.95
Personel Giderleri (11)	61,646.4	37,464.2	Alınan Faizler (14)	1,187,854.7
İdari Giderler (12)	254,772.8	102,214.6	Alınan Komisyonlar (15)	42,836.7
Hukuk Danışmanlığı ve Dava Masrafları	852.0	208.5	Kambiyo İşlemleri Gelirleri	17,754.3
Verilen Faizler (13)	1,038,433.6	670,862.7	Sair Gelirler	691,300.2
Verilen Komisyonlar	2,095.6	1,946.3		
Verilen Komisyonlar	393.2	199.4		
Amortismanlar				
Kasadaki TL ve	50,000.0	40,000.0		
Efektif Sigortası	-	5,000.0		
Şüpheli Alacaklar Provizyonu	30,000.0	5,000.0		
Emeklilik Sandığı	21,315.3	12,045.2		
Sair Giderler	480,237.0	10,412.9		
Dönem Karı	1,939,745.9	885,353.8		
			1,939,745.9	885,353.8

HESAPLAR HAKKINDA AÇIKLAMALAR

Milyon TL

(1) DÖNER DEĞERLER

	1996 Aralık	1995 Aralık
Kasa		
Yoldaki Paralar		
Altın Kasası	367,08408	117,252.6
Efektif Deposu	-	244,500.5
(Dolar Karşılıkları 31.12.1995' de 13,814,010	33,722.1	21,925.4
31.12.1996 da 17,245,184 ABD Dolarıdır)	1,846,528.1	817,015.8
Hatıçteki Bankalar (TL)		
Hatıçteki Bankalar (Yabancı Para)	73,794.3	53922.5
(Dolar Karşılıkları 31.12.1995' de 20,579,483	2,674,865.8	1,220,816.1
31.12.1996 da 24,906,336 ABD Dolarıdır)		

4,995,995.1 2,220,816.1

(2) KREDİLER

Hazineye Kısa Vadeli Avans		
Hazine Kefaletini Haiz Bonolar Üzerine Avans		
İhracat Senetleri Üzerine Avans	11,808,000.0	5,470,000.0
Küçük Sanat Erbabı Üzerine Avans	731,625.4	374,000.5
Döviz Mukabili Avans	30,460.4	30,567.4
Sanayi Senetleri Üzerine Avans	144,256.0	50,419.2
Tarım Senetleri Üzerine Avans	268,247.0	39,220.0
Turizm Senetleri Üzerine Avans	10,855.4	12,850.2
Döviz Senetleri Üzerine Avans	525,890.4	-
	626.9	
	949,487.5	481,108.5
	<u>14,469,449.0</u>	<u>6,438,792.7</u>

(3) BİN VE TEÇHİZAT

Teçhizat		
Eksi : Amortisman		
	3,250.2	1,569.8
	886.3	514.1
	2,363.9	1,055.7

Bina

Eksi : Amortisman

	701.5	701.5
	187.1	166.1
	514.4	535.4
	<u>2,878.3</u>	<u>1,591.1</u>

(4) DİĞER AKTİFLER

Mukavvat Borçlular
Kırtasiye ve Matbua Deposu

	9,694,958.9	4,013,526.0
	525.9	1,081.4
	<u>9,695,486.8</u>	<u>4,014,607.4</u>

(5) HAİZİNE CARİ HESABI

Türk Parası
Yabancı Parası

1996 Aralık	1995 Aralık
991,972.7	1,693.3
-	-
<u>991,972.7</u>	<u>1,693.3</u>

(6) MEVDUATLAR

Türk Parası
Yabancı Parası

1,925,940.9	581,736.2
6,436,940.1	3,174,254.4
<u>8,362,375.0</u>	<u>3,755,990.6</u>

(7) MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI

Türk Parası
Yabancı Parası

2,473,729.1	1,384,810.5
7,478,010.3	2,991,261.6
<u>9,951,739.4</u>	<u>4,376,072.1</u>

Türk Parası mevduat ile Döviz Tevdiat ve Mevduat Hesapları üzerinden KKTC Merkez Bankası Yasasının 24' üncü maddesi altında tesis edilen karşılıkları gösterir.

(8) FONLAR

Yerel Gazeteleri Destekleme Fonu
Faiz Farkı Fonu:
Türk Parası
Yabancı Parası

1,500.0	-
25,237.7	6,178.7
43,127.7	241.5

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu:

Türk Parası
Yabancı Parası

74,124.5	35,908.6
285,551.3	108,602.9

BANKA SİGORTA FONLARI:

- a) Banknot, Efektif vb. Kıymet Yollaması ve Getirilmesi
Dahili Sigorta Fonu
b) Kasadaki TL ve Efektifler Dahili Sigorta Fonu
c) Personel Dahili Sigorta Fonu
d) Menluller ve Gayrimenkuller Dahili Sigorta Fonu

384,473.4	174,473.4
117,850.0	67,850.0
65,100.0	35,100.0
19.5	13.6

BANKA DİĞER FONLARI:

- a) Emekli Sandığı
b) Kefalet Sandığı

40,882.7	8,825.8
253.5	97.0
<u>1,038,120.3</u>	<u>437,291.5</u>

(9) DİĞER PASİFLER

Muvakkak Alacaklılar TL ve Kambiyo ile Alacaklılar
Transituar Hesabını gösterir.

<u>10,148,591.5</u>	<u>4,188,046.5</u>
---------------------	--------------------

(10) ÖZKAYNAKLAR
Sermaye
İhtiyatlar
Şüpheli Alacaklar Provizyonu

1.1.96-31.12.96 dönemi karı

(11) PERSONEL GİDERLERİ
Yönetim Kurulu Maaşlar

Personel Giderleri:
Maaş (Asli Maaş + Ek Ödenek + Hayat Pahalılığı)
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Ödenen
Diğer

(12) İDARİ GİDERLER

Sigorta
Kıymet Yollama Giderleri
Kırtasiye, matbua
Telex, Telefon
Diğer

(13) VERİLEN FAİZLER

Banka Mevduatları
Mevduat Munzam Karşılıkları
Döviz Hesapları

(14) ALINAN FAİZLER

Dış Muhabirler
Yerel Faizler

(15) ALINAN KOMİSYONLAR

Yabancı Para
Türk Parası

1996 Arahk	1995 Arahk
-	2,000.0
-	81,716.7
-	91,000.0
174,716.7	174,716.7
480,237.0	
654,953.7	
5,412.9	3,698.0
56,233.5	33,775.2
51,320.6	29,912.2
3,422.3	2,991.2
1,490.6	1,071.9
61,646.4	37,464.2
240,067.7	93,006.8
9,669.0	5,573.5
1,533.6	512.0
683.9	459.4
2,818.6	2,662.9
254,772.8	102,214.6
209,359.2	232,982.0
214,561.0	127,396.2
614,513.4	310,484.5
1,038,433.6	670,862.7
198,782.3	279,433.6
989,072.4	234,771.1
1,187,854.7	514,204.9
20,785.6	16,544.7
22,051.1	13,467.6
42,836.7	30,012.6

IV. BÖLÜM
BANKACILIK İSTATİSTİKLERİ

BANKACILIK İSTATİSTİKLERİ

Müteakip sayfalardaki tablolar aşağıda listesi verilen bankaların verilerinden derlenmiştir.

- K.K.T.C. Merkez Bankası
- T.C. Ziraat Bankası
- Türk Bankası Ltd.
- Türkiye İş Bankası A.Ş.
- K.T. Kooperatif Merkez Bankası Ltd.
- K. Kredi Bankası Ltd.
- Türkiye Halk Bankası A.Ş.
- K. Vakıflar Bankası Ltd.
- K. Ticaret Bankası Ltd.
- K. Endüstri Bankası Ltd.
- K. Faisal İslam Bankası Ltd.
- Asbank Ltd. (Haziran 1986 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- K. İktisat Bankası Ltd. (Aralık 1990 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- K. Hürbank Ltd. (Ocak 1993 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Rumeli Bank Ltd. (Ocak 1993 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- K. Eurobank Ltd. (Şubat 1993 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Finba Finansal Bank Ltd. (Nisan 1993 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Everest Bank Ltd. (Nisan 1993 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Limasol T. Kooperatif Bankası Ltd. (Temmuz 1993 tarihinden itibaren K. T. Koop. Merkez Bankası Ltd. gibi Bankalar Yasası altında faaliyet göstermesi onaylanmıştır).
- Tunca Bank Ltd. (Mart 1994 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- K. Altınbaş Bank Ltd. (Mayıs 1994 tarihinin itibaren faaliyete başlamıştır.
- Denizbank Ltd. (Temmuz 1994 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Independent Trade Union Bank Ltd. (Haziran 1994 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Yakın Doğu Bank Ltd. (Mart 1996 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Yasabank Ltd. (Haziran 1996 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Med Bank Ltd. (Ocak 1997 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)

(Milyon TL)

BANKALARIN AKTİF ÖZETLERİ

Tablo 35

Tarih	Nakit Değerler	KKTC Merkez Bankası	Yurt içi Bankalar	Yurt dışı Bankalar	Menkul Değerler Cüzdanı	Mevduat Munzam Karşılıkları	İskonto Senetleri	Kredi ve Avanslar	Sabit Kıymetler	Diğer Aktifler	Aktifler Toplamı
1992 Aralık	117,466.1	345,065.3	34,212.3	951,156.7	163,493.4	470,563.0	43,462.9	3,883,913.7	130,790.2	977,610.7	7,117,734.3
1993 Aralık	147,141.8	726,877.7	281,194.8	1,962,764.9	395,983.8	889,842.1	49,708.9	2,754,522.4	197,534.3	2,590,585.5	9,996,156.2
1994 Aralık	468,662.6	2,517,176.7	662,181.7	5,471,280.5	859,168.7	2,412,223.9	70,381.3	7,402,365.6	580,613.0	6,283,830.8	26,727,884.8
1995 Aralık	925,921	3,406,299	203,565	9,527,346	2,410,502	4,464,793	447,105	18,053,101	1,641,528	10,757,157	51,837,317
1996 Ocak	812,744	2,779,082	233,750	9,351,302	2,595,018	4,400,426	586,623	17,454,315	1,650,775	11,035,155	50,899,190
Şubat	900,365	3,282,505	167,822	9,957,830	2,473,947	4,729,298	474,055	18,213,455	1,698,740	11,810,915	53,708,932
Mart	913,486	3,566,622	210,140	10,197,863	2,777,698	5,014,230	544,246	19,694,887	1,713,494	12,473,281	57,105,947
Nisan	1,119,881	3,873,567	174,024	11,193,626	2,922,959	5,242,466	567,004	20,877,371	1,750,508	13,796,907	61,518,313
Mayıs	1,101,515	4,066,346	171,068	11,885,866	3,077,158	5,625,895	581,858	21,768,496	1,780,654	15,088,580	65,147,436
Haziran	1,152,647	3,724,790	191,091	12,772,428	3,159,359	6,008,220	586,393	23,029,064	1,805,611	16,657,816	69,087,419
Temmuz	1,128,321	4,136,792	190,638	12,758,243	3,198,585	6,508,672	602,001	22,768,363	1,893,599	17,590,057	70,775,271
Ağustos	1,037,861	4,067,007	159,046	12,976,286	3,360,897	7,060,007	644,406	23,584,822	1,928,567	18,482,887	73,301,786
Eylül	1,497,930	4,314,850	205,095	13,804,454	3,427,133	7,771,096	729,442	25,139,840	1,949,621	19,014,330	77,853,791
Ekim	1,388,571	4,887,858	91,879	15,684,874	3,527,102	8,721,901	919,306	27,477,177	2,096,753	22,370,934	87,166,355
Kasım	1,434,061	5,102,171	278,295	16,624,124	3,648,123	9,338,979	835,821	27,393,555	1,987,996	22,689,350	89,332,475
Aralık	1,901,759	6,245,717	236,217	17,491,984	4,479,260	10,115,274	946,779	30,060,069	2,808,206	20,181,519	94,466,784
1997 Ocak	1,476,227	5,791,961	295,524	18,801,773	4,542,068	10,640,853	1,008,690	30,787,490	2,895,446	22,808,894	99,048,926
Şubat	1,756,834	6,257,752	309,823	20,864,789	4,687,052	11,300,771	1,040,793	31,093,213	2,914,625	25,440,157	105,665,809
Mart	2,176,256	6,376,868	296,673	22,012,496	4,735,545	12,019,583	1,040,953	34,341,077	2,944,775	26,381,360	112,325,586

TABLO 36

BANKALARIN PASİF ÖZETLERİ

Tarih	Mevduat	Kullanılan krediler	Falç ve Çıdler Reeskontları	Ödenecek Vergi Resmî ve Harçlar	Ödenecek Senet ve Havaleler	Diğer Pasifler	Özkaynaklar	Pasifler Toplamı
1992 Aralık	2,954,484.2	124,619.9	104,960.4	8,857.3	30,699.0	2,225,703.4	1,668,410.1	7,117,734.3
1993 Aralık	6,213,690.2	705,382.2	184,348.9	16,749.4	18,933.5	2,139,663.8	717,388.2	9,996,156.2
1994 Aralık	16,784,597.3	2,134,924.2	437,487.1	53,468.4	97,547.0	5,268,838.5	1,951,022.3	26,727,884.8
1995 Aralık	30,312,418	3,600,029	945,299	96,644	95,871	10,028,749	6,758,287	51,837,317
1996 Ocak	29,907,450	3,077,064	834,921	82,968	82,812	10,152,941	6,761,034	50,899,190
Şubat	31,726,469	2,929,849	986,437	91,345	117,585	11,024,311	6,832,936	53,708,932
Mart	33,644,306	2,942,700	1,323,643	129,535	126,587	11,347,078	7,592,098	57,105,947
Nisan	36,076,664	3,635,782	1,403,993	142,775	79,938	12,364,884	7,724,277	61,518,313
Mayıs	38,794,224	3,792,238	1,646,214	120,926	139,100	12,890,429	8,209,518	65,147,436
Haziran	40,515,521	3,777,644	2,012,696	129,127	113,631	14,329,282	8,347,593	69,087,419
Temmuz	42,555,715	2,965,001	1,937,867	100,161	60,080	14,808,854	8,415,592	73,301,786
Ağustos	44,509,388	2,765,149	2,041,696	74,157	88,922	15,406,609	8,746,399	77,853,791
Eylül	48,472,233	2,822,996	2,112,339	105,137	277,312	16,674,545	9,302,992	87,166,355
Ekim	54,882,816	2,983,213	2,331,853	42,191	145,524	17,674,277	8,896,118	89,332,475
Kasım	57,266,106	3,594,796	1,920,721	150,014	133,597	18,971,376	6,935,705	94,466,784
Aralık	62,760,575	3,502,591	1,996,865	131,698	120,387	20,787,512	6,916,796	99,048,926
1997 Ocak	69,954,730	4,642,504	2,335,045	121,628	538,179	21,304,677	6,769,046	105,665,809
Şubat	74,648,944	4,889,423	1,996,865	155,375	123,804	22,772,993	6,970,983	112,325,586
Mart								

Tablo 37

İSKONTO SENETLERİ VE BANKALAR PLASMANLARININ SEKTÖREL DAĞILIMI - TÜRK PARASI

(Milyon TL)

Tarih	Kamu Kurum ve Kuruluşları	Tarım	Sanayi ve	Nakdiye ve Ulaşım	Yurtiçi ve Yurtdışı Ticaret	Turizm	Bina ve İnşaat	Şahsi ve Mesleki Borçlar	İskonto Senetleri	Toplam
1992										
Aralık	2,879,322.1	68,118.2	42,411.6	4,253.8	423,318.2	49,142.6	18,424.8	128,026.9	42,116.9	3,655,135.1
1993										
Aralık	660,020.6	171,137.5	72,582.5	7,843.8	655,460.6	62,414.7	19,100.0	220,214.3	49,708.9	1,918,482.9
1994										
Aralık	2,187,347.7	196,074.7	98,494.7	5,683.7	912,176.0	88,592.8	28,863.3	419,304.1	70,381.3	4,006,918.3
1995										
Aralık	8,671,349.4	534,973.6	79,517.6	319.3	2,160,429.6	71,917.8	11,180.9	874,606.7	447,105.5	12,851,400.4
1996										
Aralık	8,498,463.8	570,562.4	71,145.1	99.0	2,075,238.9	81,289.1	14,860.6	935,479.5	451,266.6	12,698,405.0
1997										
Ocak	8,741,143.3	605,170.0	72,311.7	87.5	2,082,355.5	93,028.8	95,166.0	652,114.0	469,396.0	12,810,772.8
Şubat	8,595,096.1	623,075.1	65,539.0	1,583.4	2,401,878.3	133,178.2	57,708.8	782,014.5	538,235.9	13,108,309.3
Mart	8,458,826.6	614,397.8	64,274.8	678.1	2,207,408.5	102,693.9	47,954.8	768,095.2	567,005.3	12,831,335.0
Nisan	11,021,268.2	604,902.0	66,258.8	1,362.5	2,231,849.7	100,453.9	39,437.0	810,192.4	577,769.7	15,453,494.2
Mayıs	11,584,889.9	584,554.4	89,637.9	1,628.1	2,562,571.9	110,493.5	45,069.3	954,648.2	582,161.4	16,515,654.6
Haziran	11,102,191.6	526,812.1	91,360.0	1,498.6	2,479,205.5	106,914.3	53,670.1	938,983.9	600,687.0	15,901,323.1
Temmuz	11,825,273.5	519,382.0	87,581.1	1,001.3	2,494,070.2	48,668.2	70,772.1	893,122.3	755,512.6	16,695,333.3
Ağustos	12,641,509.6	507,389.5	94,864.8	3,010.6	3,117,666.1	55,590.7	60,579.8	973,180.2	772,873.7	18,576,263.7
Eylül	13,389,632.0	275,167.4	85,571.2	1,718.0	3,003,918.8	49,469.7	42,269.0	955,643.9	832,877.4	19,108,889.1
Ekim	13,358,874.1	770,917.9	81,785.4	2,534.9	2,973,720.4	49,479.2	37,090.3	1,001,609.5	945,254.7	26,751,611.8
Kasım	19,172,498.1	1,143,604.4	116,376.4	3,028.1	3,993,287.9	75,068.3	34,696.1	1,267,797.8	1,267,797.8	
Aralık	19,087,929.3	1,225,414.2	111,793.2	3,111.2	3,754,335.9	49,145.2	33,174.9	1,185,454.6	1,007,148.8	26,457,507.3
1997										
Ocak	18,972,925.3	1,253,918.4	97,069.9	3,393.2	3,650,443.3	45,871.6	32,890.0	1,059,255.1	1,039,164.8	26,154,931.6
Şubat	19,801,510.5	1,271,458.6	117,592.8	117,621.2	4,284,679.3	31,375.3	44,213.4	1,238,997.2	1,040,953.3	27,948,401.6
Mart										

Tablo 38

İSKONTO SENETLERİ VE BANKALAR PLASMANLARININ SEKTÖREL YÜZDE (%) DAĞILIMI - TÜRK LİRA VE DÖVİZ

Tarih	Kamu Kurum ve Kuruluşları	Tarım	Sanayi	Nakdiye ve Ulaşım	Yurtiçi ve Yurtdışı Ticaret	Turizm	Bina ve İnşaat	Şahsi ve Mesleki Borçlar	İskonto Senetleri	Toplam
1992 Aralık	71.58	1.68	1.15	0.55	17.81	1.70	0.52	3.97	1.04	100
1993 Aralık	27.42	5.32	4.16	0.24	39.10	3.01	0.79	18.41	1.55	100
1994 Aralık	30.85	2.18	1.92	0.14	30.74	2.65	0.64	30.10	0.78	100
1995 Aralık	37.84	2.14	0.76	0.02	37.05	1.97	0.25	18.19	1.78	100
1996 Ocak	38.15	2.33	0.76	0.02	37.68	2.03	0.28	16.91	1.84	100
Şubat	37.84	2.40	0.87	0.03	40.08	2.16	0.60	14.18	1.84	100
Mart	37.50	2.37	1.04	0.05	39.34	2.29	0.97	14.43	2.01	100
Nisan	38.33	2.30	0.95	0.08	39.46	2.01	0.93	13.91	2.03	100
Mayıs	43.03	1.92	0.92	0.05	36.02	1.96	0.86	13.42	1.82	100
Haziran	42.43	1.75	1.21	0.05	36.57	1.77	0.86	13.63	1.73	100
Temmuz	42.18	1.61	1.19	0.04	38.48	2.00	1.02	11.65	1.83	100
Ağustos	42.64	1.51	1.12	0.05	38.39	1.64	1.07	11.39	2.19	100
Eylül	43.25	1.38	1.30	0.05	38.07	1.51	1.08	11.38	1.98	100
Ekim	44.51	0.73	1.14	0.05	37.25	1.58	1.08	11.62	2.04	100
Kasım	42.83	1.93	1.15	0.05	37.90	1.60	1.07	11.39	2.08	100
Aralık	49.99	2.49	1.10	0.07	30.56	1.55	1.01	11.18	2.05	100
1997 Ocak	49.65	2.62	1.11	0.07	30.47	1.52	1.44	10.97	2.15	100
Şubat	49.54	2.67	1.08	0.07	30.75	1.52	1.19	10.97	2.21	100
Mart	48.03	2.51	1.05	0.27	31.42	1.73	1.19	11.76	2.04	100

Tablo 39

BANKALAR TÜRK PARASI MEVDUATLARININ NİTELİĞİNE GÖRE ANALİZİ

(Milyon TL.)

Tarih	Resmi Mevduat	Ticari Mevduat	Tasarruf Mevduatı	Diğer Mevduat	Toplam Mevduat
1992 Aralık	375,017.3	91,309.8	1,002,221.9	81,686.3	1,550,235.3
1993 Aralık	786,881.3	158,049.4	1,908,184.8	145,003.3	2,998,118.8
1994 Aralık	1,369,585.2	387,539.7	3,434,614.2	292,065.6	5,483,804.7
1995 Aralık	2,022,943.8	560,677.2	6,630,843.4	632,293.0	9,846,757.4
1996 Ocak	2,364,389.8	539,211.7	6,463,373.7	652,502.8	10,019,478.0
Şubat	2,540,526.6	566,747.9	6,738,495.4	643,869.0	10,489,638.9
Mart	2,419,254.8	572,629.8	7,295,608.0	554,456.4	10,841,949.0
Nisan	2,472,919.9	628,000.2	8,045,824.4	660,753.4	11,807,497.9
Mayıs	2,784,425.6	591,349.6	8,548,104.8	660,632.9	12,584,512.9
Haziran	2,439,225.4	681,415.0	9,075,471.7	623,899.7	12,820,011.8
Temmuz	2,451,772.3	711,103.9	9,725,124.7	740,341.0	13,628,341.9
Ağustos	3,112,363.4	1,468,483.7	9,595,172.0	723,348.0	14,899,367.1
Eylül	3,461,287.3	785,643.9	11,115,082.1	777,633.6	16,139,646.9
Ekim	3,590,608.1	658,738.1	11,445,872.4	857,153.8	16,552,372.4
Kasım	3,670,599.6	718,126.3	11,669,695.1	875,727.1	16,934,148.1
Aralık	4,149,228.4	933,891.7	12,698,695.7	987,684.7	18,769,500.5
1997 Ocak	3,599,532.0	1,012,825.6	13,798,519.8	1,043,209.5	19,454,086.9
Şubat	4,088,980.1	928,029.5	14,974,439.7	1,167,202.1	22,058,651.4
Mart	4,698,855.1	1,065,579.6	16,121,922.1	1,354,904.5	23,241,261.3

Tablo 40

BANKALAR TÜRK PARASI MEVDUATLARININ VADELERİNE GÖRE ANALİZİ

(Milyon TL.)

Tarih	Vadesiz Mevduat	1 Ay Vadeli Mevduat	3 Ay Vadeli Mevduat	6 Ay Vadeli Mevduat	1 Yıl Vadeli Mevduat	Toplam Mevduat
1992						
Aralık	292,155.0	162,225.3	444,159.2	47,250.6	604,445.2	1,550,235.3
1993						
Aralık	575,368.9	385,349.3	940,068.5	78,931.1	1,018,383.0	2,998,118.8
1994						
Aralık	1,237,290.4	1,444,731.4	1,372,615.1	264,303.6	1,164,864.2	5,483,804.7
1995						
Aralık	1,870,048.2	2,885,270.8	3,016,686.3	376,233.1	1,698,519.0	9,846,757.4
1996						
Ocak	2,051,682.2	3,082,663.5	2,822,603.4	367,220.8	1,695,308.1	10,019,478.0
Şubat	2,142,020.9	3,519,221.6	2,807,104.8	303,091.0	1,718,200.6	10,489,638.9
Mart	2,063,757.1	3,677,921.7	3,045,536.8	293,284.5	1,761,448.9	10,841,949.0
Nisan	2,373,248.0	4,106,440.4	3,235,516.1	303,365.0	1,788,928.4	11,807,497.9
Mayıs	2,557,986.1	4,388,853.6	3,498,480.8	323,883.4	1,815,309.0	12,584,512.9
Haziran	2,519,067.0	4,833,595.8	3,585,309.0	329,544.6	1,552,495.4	12,820,011.8
Temmuz	2,716,969.6	5,307,469.0	3,750,676.8	329,540.7	1,523,685.8	13,628,341.9
Ağustos	3,214,455.6	5,969,988.3	3,855,013.1	350,802.8	1,509,107.3	14,899,367.1
Eylül	3,487,433.5	6,485,739.4	4,093,053.6	388,247.2	1,685,173.2	16,139,646.9
Ekim	3,497,568.7	6,942,749.7	3,973,580.5	386,753.4	1,751,720.1	16,552,372.4
Kasım	2,793,048.1	7,184,197.9	4,166,903.6	364,460.6	2,425,537.9	16,934,148.1
Aralık	3,656,146.9	7,712,060.9	4,639,402.7	295,297.5	2,466,592.5	18,769,500.5
1997						
Ocak	2,960,564.1	8,398,213.1	5,184,288.5	386,164.0	2,524,857.2	19,454,086.9
Şubat	3,925,540.5	9,085,901.2	6,020,312.8	470,319.1	2,556,577.8	22,058,651.4
Mart	3,618,474.1	9,909,125.2	6,554,853.4	589,241.0	2,569,567.6	23,241,261.3

Tablo 41

BANKALAR DÖVİZ MEVDUATLARININ NİTELİĞİNE GÖRE ANALİZİ

(Milyon TL.)

Tarih	Resmi Mevduat	Ticari Mevduat	Tasarruf Mevduatı	Diğer Mevduat	Toplam Mevduat
1992					
Aralık	49,463.2	84,271.2	1,245,269.4	16,838.2	1,395,842.0
1993					
Aralık	176,999.2	154,325.2	2,260,351.4	34,183.0	2,985,858.8
1994					
Aralık	458,723.9	470,984.0	9,775,547.0	86,645.7	10,791,900.6
1995					
Aralık	644,577.8	1,051,276.3	17,446,295.4	98,183.8	19,240,333.3
1996					
Ocak	619,378.3	1,509,880.4	16,731,405.7	166,941.0	18,977,605.4
Şubat	919,828.1	821,680.0	18,775,842.7	114,200.5	20,631,551.3
Mart	956,443.7	810,431.9	20,219,877.5	117,007.6	22,103,760.7
Nisan	946,665.0	912,398.9	21,427,882.0	104,669.5	23,391,615.4
Mayıs	967,569.6	1,049,011.9	23,203,008.5	138,445.2	25,358,035.2
Haziran	836,745.0	1,066,576.1	24,472,154.8	166,955.0	26,542,430.9
Temmuz	842,594.9	1,119,237.4	25,510,560.9	161,500.5	27,633,893.7
Ağustos	905,509.7	1,226,987.0	26,526,018.7	190,746.6	28,849,262.0
Eylül	1,359,900.4	1,291,827.8	28,700,313.6	176,433.5	31,528,475.3
Ekim	1,171,022.3	1,503,194.7	32,239,586.4	159,398.6	35,073,202.0
Kasım	1,214,247.8	1,494,100.6	36,057,047.5	174,849.3	38,940,245.2
Aralık	1,211,864.6	1,652,114.4	39,491,008.0	299,460.0	42,654,447.0
1997					
Ocak	1,266,790.8	1,691,161.7	40,691,817.8	258,638.8	43,908,409.1
Şubat	1,648,939.3	1,732,061.6	42,979,585.0	257,839.7	46,618,425.6
Mart	831,249.2	1,862,329.4	45,808,775.2	1,026,985.1	49,529,338.9

Tablo 42

BANKALAR DÖVİZ MEVDUATLARININ VADELERİNE GÖRE ANALİZİ

(Milyon TL.)

Tarih	Vadesiz Mevduat	1 Yıl Vadeli Mevduat	6 Ay Vadeli Mevduat	1 Yıl Vadeli Mevduat	Toplam Mevduat
1992					
Aralık	571,103.8	200.6	212,534.5	612,003.1	1,395,842.0
1993					
Aralık	975,869.3	246,592.8	292,444.0	1,488,952.7	2,985,858.8
1994					
Aralık	3,031,827.5	1,499,537.6	1,366,633.3	4,893,902.2	10,791,900.6
1995					
Aralık	5,013,395.8	3,895,217.9	2,479,976.2	7,851,743.4	19,240,333.3
1996					
Ocak	4,593,470.6	3,907,073.5	2,592,383.7	7,884,677.6	18,977,605.4
Şubat	5,056,902.9	4,251,189.7	2,817,636.3	8,505,822.4	20,631,551.3
Mart	5,227,363.9	4,735,500.6	2,985,227.1	9,155,669.1	22,103,760.7
Nisan	5,428,960.4	5,174,729.9	3,028,377.8	9,759,547.3	23,391,615.4
Mayıs	6,029,156.4	5,646,173.9	3,170,770.1	10,511,934.8	25,358,035.2
Haziran	6,050,703.2	6,069,359.4	3,343,239.9	11,079,128.4	26,542,430.9
Temmuz	6,185,591.5	6,423,418.1	3,395,853.4	11,629,030.7	27,633,893.7
Ağustos	6,471,745.7	6,563,123.7	3,560,100.1	12,254,292.5	28,849,262.0
Eylül	7,231,533.6	7,133,987.3	3,825,909.2	13,337,045.2	31,528,475.3
Ekim	7,895,104.7	8,345,205.9	4,216,146.6	14,616,744.8	35,073,202.0
Kasım	8,334,902.7	9,587,515.3	4,744,346.2	16,273,481.0	38,940,245.2
Aralık	9,104,861.0	10,799,470.2	5,052,560.6	17,697,555.2	42,654,447.0
1997					
Ocak	8,858,498.2	11,601,246.4	5,136,938.4	18,311,726.1	43,908,409.1
Şubat	9,478,084.4	12,255,975.4	5,407,331.0	19,477,034.8	46,618,425.6
Mart	9,882,201.3	13,130,284.4	5,837,339.4	20,679,513.8	49,529,338.9

Tablo 43

İSKONTO SENETLERİ VE BANKALAR PLASMANLARININ SEKTÖREL DAĞILIMI - DÖVİZ

(Milyon TL)

Tarih	Kamu Kurum ve Kuruluşları	Tarım	Sanayi	Nakliye ve Ulaşım	Yurtiçi ve Yurtdışı Ticaret	Turizm	Bina ve İnşaat	Şahsi ve Mesleki Borçlar	Toplam
1992									
Aralık	21,289.4	106.3	4,255.7	18,055.4	298,212.2	19,944.4	2,436.5	32,672.9	396,972.8
1993									
Aralık	221,561.8	-	61,143.0	-	601,853.7	34,453.5	6,358.7	371,700.1	1,297,070.8
1994									
Aralık	589,671.7	-	74,270.9	7,369.6	1,855,297.0	149,557.4	28,643.5	2,290,998.0	4,995,807.3
1995									
Aralık	811,937.0	1,392.8	110,555.9	4,351.8	7,123,850.7	421,386.8	51,888.2	3,684,324.2	12,209,687.4
1996									
Ocak	864,108.7	2,118.1	114,837.5	4,629.4	7,171,639.5	416,820.8	52,617.6	3,213,228.1	11,839,999.7
Şubat	921,085.0	7,065.1	149,276.5	7,928.1	8,153,388.6	459,598.1	57,929.7	2,968,824.5	12,725,095.6
Mart	1,546,173.8	11,507.6	213,878.6	12,925.3	8,140,962.1	479,769.1	201,053.6	3,086,714.9	13,692,985.0
Nisan	2,273,695.8	29,017.8	201,151.4	22,934.2	8,841,631.7	461,422.4	213,355.8	3,125,346.3	15,168,555.4
Mayıs	2,622,108.8	1,933.0	226,402.3	14,677.9	9,186,476.8	521,725.0	234,005.4	3,443,649.9	16,250,979.1
Haziran	2,674,586.9	2,034.7	318,095.9	13,758.9	9,728,012.0	484,221.8	243,091.2	3,625,639.3	17,089,440.7
Temmuz	2,773,961.7	2,011.5	298,689.0	13,455.6	10,182,343.5	551,494.2	283,659.2	2,893,803.1	16,999,417.8
Ağustos	2,863,378.5	2,040.0	298,830.3	15,416.2	10,732,560.2	515,913.9	296,507.6	3,032,635.8	17,762,282.5
Eylül	3,279,605.6	1,345.8	381,945.8	15,130.8	10,894,887.8	500,719.8	337,510.8	3,216,620.4	18,627,766.8
Ekim	3,495,810.5	1,371.8	345,716.2	15,893.7	11,128,418.6	551,856.0	366,603.6	3,454,606.4	19,360,276.8
Kasım	3,758,050.1	1,453.3	377,327.6	17,124.6	12,172,219.6	589,775.5	391,200.4	3,548,008.3	20,855,159.4
Aralık	3,845,164.7	1,746.1	391,480.1	30,743.9	10,079,632.6	639,355.8	428,561.8	3,879,165.2	19,295,850.2
1997									
Ocak	4,142,410.3	2,020.0	406,311.8	29,471.7	10,505,638.6	661,512.7	642,552.4	3,945,849.0	20,335,766.5
Şubat	4,355,070.9	2,074.4	409,519.4	31,500.2	10,829,941.0	668,222.7	529,083.7	4,106,970.0	20,932,382.3
Mart	4,741,343.5	10,979.3	417,833.1	23,158.7	11,772,416.9	853,148.1	565,208.5	4,770,711.5	23,154,799.6

V. BÖLÜM

BANKACILIK KESİMİNİN ÖZEL İLGİ DUYACAĞI MEVZUAT

- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasında Ekonomik İşbirliği Protokolü
- Offshore Bankacılık Hizmetleri Yasası.
- Offshore Bankacılık Hizmetleri Tüzüğü.
- K.K.T.C. Merkez Bankası Faiz Farkı Fonu Oluşturulması Tüzüğü (Değiştirilmiş Şekliyle).

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
İLE
TÜRKİYE CUMHURİYETİ ARASINDA
EKONOMİK İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ**

Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümetleri iki ülke arasında 5 Aralık 1986 tarihinde imzalanan Ekonomik İşbirliği Çerçeve Protokolü ve müteakip uygulama protokolleriyle sağlanan olumlu sonuçları memnuniyetle kaydederek, anılan "Protokol" ile başlatılan serbest piyasa ekonomisi ilkeleri doğrultusunda yeni bir gelişme stratejisi uygulanması sayesinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ekonomisinde önemli gelişmeler sağlandığını teyit etmişler bununla beraber son yıllarda bozulan makro ekonomik dengelerin düzeltilmesi, ekonomide ihtiyaç duyulan yapısal değişimi gerçekleştirerek kalkınma sürecinin hızlandırılması ve refah seviyesinin yükseltilmesi amacıyla;

- Her türlü mal ve hizmet üretiminin artırılması,
- Kamunun ekonomideki payının azaltılarak Devletin sadece düzenleyici bir rol üstlenmesinin sağlanması, bütçe ve vergi reformlarının yapılarak bütçe açıklarının azaltılması,
- Kamu gelir ve giderlerini dengeleyen, arza dayalı, üretimi teşvik edici, reel ekonomiyi genişletici, yapısal sorunların çözümünü hedef alan temel önlemlerin alınmasını temin etmek için bir "İstikrar Programı" ile orta ve uzun vadede sorunların çözümünü sağlayacak bir "Yapısal Reform ve Uygulama Programına" ihtiyaç duyulduğu ve bunların Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında Cumhurbaşkanı düzeyinde 28 Aralık 1995 tarihinde kabul edilen Deklerasyon'da ifadesini bulan ekonomik işbirliği ilkeleri ve bu işbirliğinin derinleştirilmesi hedefi uyarınca, eş zamanlı olarak uygulanması gerektiğine inanarak aşağıdaki maddelerde kayıtlı önlemleri almayı ve bunları karşılıklı olarak uygulamayı taahhüt etmişler ve karara bağlamışlardır.

MADDE 1

KAMU FİNANSMANI, BANKACILIK VE ÖZELLEŞTİRME:

1. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde kamu finansman açığını sağlıklı gelir kaynaklarıyla karşılayacak, üretimi, ihracatı, yatırım ve istihdamı artıracak, devletin ekonomideki payını azaltacak, gelir dağılımını düzletecek, hızlı kalkınmayı sağlayacak sosyo-ekonomik politikaların uygulanması zorunluluğu vardır. Bu bağlamda;

1.1. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde tasarruf ve verimlilik anlayışıyla, kamu harcamalarının etkinliğini amaçlayan tedbirler alınacak ve bu çerçevede, tek sosyal güvenlik sisteminin bir unsurunu oluşturmak üzere bütçede yeralan kamu görevlilerinin emeklilik ödemeleri bütçe dışına çıkartılarak aktüeryal bir dengeye dayalı bir sistem oluşturulacaktır. Bu hedefe ulaşmak amacıyla gerekli mevzuat değişiklikleri yapılacak ve finansman kaynağı sağlanacaktır.

1.2. Vergi sisteminde yapılan ve yapılacak reformlarla birlikte, bilgisayar destekli etkin bir vergi idaresi kurulacak, kayıt dışı ekonominin vergi kapsamına alınması, vergi kaçaklarının önlenmesi ve kamu gelirlerinin artırılması hususunda gerekli tedbirler alınacaktır.

1.3. Katma Değer Vergisi uygulamasının iyileştirilmesi çerçevesinde Özel Tüketim Vergisi'yle ilgili gerekli yasal düzenlemeler gerçekleştirilecektir.

1.4. Bankacılık, para-kambiyo ve yabancı sermaye mevzuatı yeniden düzenlenecektir.

1.5. Özelleştirme Projesi çerçevesindeki çalışmalara hız verilecek, bu amaçla bir Özelleştirme Birimi oluşturulacak ve gerektiğinde bu birim Türkiye Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'yla işbirliği yapacaktır.

2. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ekonomik istikrara kavuşması ve yapısal değişiklikleri gerçekleştirebilmesi için gerekli finansman desteği ve teknik yardımı sağlayacak ve karşılıklı mükellefiyetler bir takvime bağlanacaktır.

2.1. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne bu çerçevede yapılacak yardımların şartları ve miktarı kredi anlaşmalarıyla saptanacaktır. Bu yardımlar, esas itibarıyla yapısal değişim programları ve projeleri için kullanılacak ve bunların niteliğiyle mali ve teknik yardım ihtiyacı iki tarafın işbirliği ile belirlenecektir. Program ve projelerin, kredi anlaşması ve/veya anlaşmalarının uygulamaları, T.C. tarafında kurulacak olan "İzleme Komitesi"nce tetkik edilip gerçekleştirilmeleri izlenecek ve Kıbrıs İşlerinden Sorumlu T.C. Devlet Bakanı'nın onayına sunulacaktır.

2.2. Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasındaki para birliği çerçevesinde ortaya çıkan likidite sorununun giderilmesi için mevzuat değişiklikleri dahil gerekli çalışmalar yapılacak ve karşılıklı tedbirler alınacaktır.

2.3. Türk Eximbank kredisinin 5 milyon ABD Dolarından 25 milyon ABD Dolarına çıkarılması için gereği yapılacaktır.

2.4. Türkiye Cumhuriyeti'ne turizm, sanayi, tarım ve eğitim sektörleri ile küçük esnaf ve zanaatkarlarının yararlandığı kredi koşulları, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki bu sektörlerde uygulanacaktır. Uygulama verimliliği artıracak projeler bazında yapılacak ve bu çerçevede, tarımda iyileştirme ve geliştirme programlarının sonuçları alınmaya kadar devam edecek olan "rehin sistemi" için finansman desteği sağlanacaktır.

MADDE 2

TİCARET

Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, aralarında başlattıkları ticari uyum çalışmalarının sürdürüleceğini teyit etmişlerdir.

1. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin dış ticaretindeki açığın ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerini gidermek amacıyla;

1.1. Yurtiçi üretimi dış ticarete konu olmayan mal ve hizmetlerden dış ticarete konu olan mal ve hizmetlere kaydıracak ve tüketim harcamalarını dış ticarete konu olmayan mal ve hizmetlere yönlendirecek önlemler alınacaktır.

1.2. Dış ticaret, gerek ihtiyaç ürünleri üretim safhasında, gerek ihracatı kolaylaştırıcı önlem bazında teşvik edilecek ve bu alandaki engeller, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti özel sektörleri arasında işbirliği ve ortaklıklar da teşvik edilmek suretiyle aşılabacaktır.

2. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti bu alandaki faaliyetleri "know-how" ve mali kaynak ihtiyacı bakımlarından destekleyecektir.

2.1. Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ulaşım sektörlerindeki, özellikle deniz taşımacılığında, işbirliği ve bütünleşmeyi sağlayacak önlemler süratle alınacaktır.

MADDE 3

TURİZM:

1. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti turizminin tanıtılmasında, pazarlanmasında ve düzenli ulaşım imkanlarının sağlanmasında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti işbirliği yapacak, bu alanda Türkiye Cumhuriyeti'nin yurt dışı olanaklarından yararlanma imkanı sağlanacak ve ihtiyaç duyulan mevzuat düzenlenmesi yapılacaktır.

2. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti turizm sektörünün sağlıklı bir yapıda gelişmesi için hazırlanmakta olan Turizm Master Planı süratle sonuçlandırılacaktır.

3. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti turizmini Türkiye'nin Güney ve Ege sahilleri turizmiyle entegre edecek politikalar izlenecek ve ulaşım başta olmak üzere gerekli önlemler alınacaktır.

MADDE 4

TARIM:

1. Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti işbirliğiyle 1995 yılında tarım sayımı yapılması ve sonucun açıklanması memnuniyetle kaydedilmiştir. Tarım sektörünün geliştirilmesi için kapsamlı temel verileri ihtiva eden bu sonuçlardan yararlanılacak ve sayım, periyodik olarak yenilenecektir.
2. Türkiye'deki tarım sektörünün kredilendirme ve sübvansiyon sistemlerinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti tarım üreticilerine de aynen uygulanması ile bu kredi ve sübvansiyonların proje bazında, selektif bir şekilde verilmesi için karşılıklı olarak gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

MADDE 5

YATIRIM VE TEŞVİKLER.

1. Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümetlerince karşılıklı olarak;
 - 1.1. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ekonomisinin önemli sektörleri olan turizm ve eğitim başta olmak üzere; sanayi, ticaret, ulaşım ve sağlık sektörlerine sağlanacak teşvikler ile finans sektörünün Türkiye ve uluslararası piyasalarla bütünleşmesinin sağlanması hususunda gerekli düzenlemeler yapılacaktır.
 - 1.2. Yatırımların karşılıklı olarak teşviki amacıyla gerekli mevzuat değişiklikleri yapılacaktır.
 - 1.3. Yabancı sermaye yatırımlarını teşvik etmek üzere, her türlü yardım ve hizmetin verilmesi amacıyla, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti tarafından kurulması öngörülen özel bir Birim ivedilikle oluşturulup, faaliyete geçirilecektir.
 - 1.4. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin para ve sermaye hareketlerini canlandırmak için, ihtiyaç duyulduğunda, gerekli mevzuat düzenlemeleri yapılacaktır.

MADDE 6

ALTYAPI:

1. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 1974 yılından itibaren başlanan altyapı çalışmalarına ağırlık verildiği gözönünde tutularak, devam eden altyapı çalışmaları süratle sonuçlandırılacak ve yapılacak yeni yatırımlar, esas itibarıyla mevcut tesislerin bakım ve onarımı ile rasyonel şekilde işletilmeleri için öngörülmektedir.
2. Yapılacak yeni yatırımlarda enerji, su ve turizm altyapı projelerine öncelik verilecek ve Türkiye'den sunaklı projesi çalışmaları sonuçlandırılacaktır.
3. Sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi için gerekli olanaklar yaratılacak ve Doğu Akdeniz Üniversitesi bünyesinde Tıp ve Diş Hekimliği Fakülteleri kurulması çalışmaları yapılacaktır.

MADDE 7

İşbu Protokol'un "Kamu Finansmanı, Bankacılık ve Özelleştirme" başlığını taşıyan 1. maddesinin 2. fıkrasının 1. bendinde yer alan finansman desteği sağlanması çerçevesinde T.C. Hükümeti, KKTC Hükümetine, koşulları ve karşılıklı mükellefiyetleri ayrı kredi anlaşmaları ile düzenlenmek üzere 250 milyon ABD Dolarına kadar bir kaynağı sağlamayı taahhüt eder. Söz konusu kredi anlaşması Ekonomik İşbirliği Protokolü'nün yürürlüğe girmesi ve Protokol'da öngörülen Yapısal Reform ve Uygulama Programı'nın uygulanmaya başlaması ile birlikte imzalanacaktır.

İşbu Protokol 3.1.1997 tarihinde iki orijinal nüsha olarak Ankara'da imzalanmıştır.

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

BAŞBAKAN
Dr. Derviş EROĞLU

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

BAŞBAKAN
Prof. Dr. Necmettin ERBAKAN

OFF SHORE BANKACILIK HİZMETLERİ YASASI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi aşağıdaki Yasayı yapar:

Kısa İsim

1. Bu Yasa, Off Shore Bankacılık Hizmetleri Yasası olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM Genel Kurallar

Tefsir

2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe:
"Bakanlar Kurulu", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunu anlatır.
"Devlet Planlama Örgütü", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanlık Devlet Planlama Örgütünü anlatır.
"Merkez Bankası", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasını anlatır.
"Yabancı Banka", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırları dışında yabancı kişiler tarafından kurulan bankayı anlatır.
"Yabancı Kişi", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yurttaşı olmayan kişileri anlatır.
"Yabancı Tüzel Kişi", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde kayıtlı olmayan ve ortaklarının en az %51'i yabancı kişilerden oluşan tüzel kişileri anlatır.

Amaç

3. Bu Yasanın amacı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti hizmetler sektörüne doğrudan, genel ekonomiye ise dolaylı olarak olumlu katkılar sağlamak için off shore bankacılık faaliyetlerinin başlatılmasına ve bu tür faaliyetlerin etkinlikle sürdürülmesine olanak sağlayacak off shore bankacılık birimlerinin kuruluş ve çalışma esaslarını belirlemektir.

İKİNCİ KISIM Kuruluş Esasları

Kimlerin
başvura-
bileceği,
Başvuru-
nun nasıl
yapıla-
cağı ve
koşulları

bir

4. (1) Aşağıda belirtilen kuruluşlar ile gerçek veya tüzel kişiler, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bu Yasa kurallarına uygun olarak off-shore bankacılık faaliyetinde bulunmak üzere Merkez Bankasına başvurabilirler:
(A) Yabancı bankalar;
(B) Yabancı bankaların şubeleri veya yan kuruluşları;
(C) Yabancı gerçek veya tüzel kişiler.
(2) Yukarıdaki (1)'inci fıkra uyarınca Merkez Bankasına başvuruda bulunanlar aday birim sayılırlar.
(3) Aday birimlerin, başvuru ve kuruluş anında sunulması gerekli belgelerin içeriği, Bakanlar Kurulunca çıkarılacak Tüzükle belirlenir.
(4) Başvurularda alınacak harç miktarı, Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenir. Ancak bu miktar, 1,000.- ABD Dolarını

Ön
izin

aşamaz.

5. (1) Merkez Bankası, aday birimlerin başvurularını en geç bir ay içinde değerlendirir ve görüşleri ile birlikte maliye işleri ile görevli Bakanlığa sunar.

Kuruluş
sermayesi
ve ön iznin
kesin-
leşmesi

6. Off Shore Bankalarda aranan asgari ödenmiş nakdi sermaye miktarı 500,000.- ABD Dolarıdır. nakdi Sermaye Merkez Bankasında bloke ettirildikten sonra ön izin kesinleşir ve Maliye İşleri ile görevli Bakanlıkça başvuru sahibine çalışma izni verilir.

Tescil ve
koşulları
Fasıl 113

28/1974

7/1977

30/1983

28/1987

65/1989

11/1976

25/1983

26/1987

42/1989

Off Shore

Bankacılık

birimlerinin

oluşumu

7. (1) Çalışma izni verilen aday birimler, Şirketler Yasasında öngörülen işlemleri tamamlamak suretiyle Şirketler Mukayyitliğine tescil ettirilirler.
(2) Aday birim, herhangi bir yabancı bankanın şubesi veya yan kuruluşu ise, söz konusu bankanın öncelikle uluslararası veya en azından ulusal düzeyde iyi bir isim yapmış olması ve yeterli düzeyde bankacılık deneyimlerinin bulunduğu bir ülkede tescil edilmiş olması koşulu aranır. Budurumda aday birim ana bankasından iyi durum mektubu (letter of comfort) ibraz etmek zorundadır.
(3) Aday birim, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde ilk defa kurulacak bir banka ise, Bankalar Yasası gereğince, bankaların kurulmasında kurucularda aranan koşullar aranır.

8. 7'nci madde kurallarına uygun olarak Şirketler Mukayyitliğine tescil ettirilen aday birimler, Off Shore Bankacılık Birimlerini oluştururlar.

**Faaliyete
başlama
zorunluğu**

9. Off Shore bankacılık birimi, Maliye İşleri ile görevli Bakanlıktan çalışma iznini aldıktan en geç üç ay içinde faaliyet yerini belirlemek, tam teşekküllü kadrosunu oluşturmak ve ana sözleşmesinde belirtilen hizmetlere başlamak zorundadır. Aksi halde, izinleri geçersiz sayılır.

ÜÇÜNCÜ KISIM Çalışma Esasları

**Off Shore
esasları ve**

**Off Shore
bankacılık
birimlerinin
faaliyetleri**

11/1976

25/1983

26/1987

42/1989

38/1982

22/1987

Birlikim

ve

**dövizlerin
kullanımı**

10. (1) Off Shore Bankacılık hizmetlerini yürütecek olan Off Shore bankacılık birimleri, Bankalar Yasasında öngörülen her türlü bankacılık işlemlerini tamamen yurt dışına (Off Shore) yönelik olarak yaparlar. Ancak, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yurttaşları, yatırım projelerinin Devlet Planlama Örgütüince onaylanması, Bakanlar Kurulundan izin alınması ve para biriminin döviz olması koşuluyla, Off Shore Bankacılık birimlerinden kredi alabilirler.

(2) Off Shore Bankacılık Birimleri, hizmetlerini, bu Yasada öngörüldüğü biçimde, örgütlenirilmiş tam kadrolar ile fiili olarak yürütürler.

(3) Off Shore Bankacılık Birimleri, uluslararası bankacılık işlemleri ile diğer mali işlemlerini, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yürürlükte olan vergilendirme ve finans kurallarından bağımsız ve serbest olarak yerine getirirler.

(4) Off Shore Bankacılık Birimleri, hizmetlerini, yabancı uyruklu ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yerleşik olmayan müşterileri ve diğer Off Shore kuruluşlarla ve her halükarda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde tedavülde bulunan para birimi dışında kalan ve Para ve Kambiyo İşleri Yasasında belirtilen konvertibl ve konvertibl olmayan para birimleri ile yürütmek zorundadırlar.

Ancak, Türkiye Cumhuriyeti ile yapılacak işlemlerde Türk Lirası döviz sayılır.

11. (1) Off Shore Bankacılık Birimleri, yurt dışından sağladıkları ve transfer ettikleri paraları ve karlarını, yurtdışına transfer edebilirler.

Ancak kendi personel, idare ve idame giderlerini karşılayabilmek amacıyla, her hesap dönemi için gerekli miktarı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde faaliyet gösteren yetkili bankalarda açacakları bir döviz hesabında bulundurup, harcamalarını bu hesaptan karşılarlar.

(2) 6'ncı maddede belirtilen sermaye miktarı ile bu Yasa uyarınca ödenecek her türlü vergi, resim ve harç, Merkez Bankasının göstereceği para biriminden döviz olarak ödenir ve muhasebe kayıtları işlemleri açısından da Merkez Bankasının göstereceği bir para birimi sürekli olarak kullanılır.

(3) Off Shore Bankacılık Birimleri, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dahilinde hiçbir banka, kuruluş ve gerçek veya tüzel kişiden kaynak sağlayamazlar.

Likidite

durumu

ve

yükümlük

35/1987

12. Off Shore Bankacılık Birimleri, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasasında öngörülen likidite, riske karşı sermaye oranları ve benzeri rezervlere uymak zorunda olmamakla birlikte, Merkez Bankasının talebi halinde, faaliyetlerine ilişkin bilgileri vermekle yükümlüdürler.

**Personel
istihdamı**

13. Off Shore Bankacılık Birimlerinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yurttaşları dışında istihdam edecekleri personel sayısı 5'inci madde kuralları çerçevesinde ön izin verilirken Maliye İşleri ile görevli Bakanlıkça saptanır.

14. Off Shore Bankacılık Birimlerinde istihdam edilecek Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yurttaşları personel, Sosyal Sigortalar Yasası ile İhtiyat Sandığı Yasası kurallarına bağlı olurlar.

**Sosyal
Güvenlik**

16/1976

12/1979

9/1981

43/1982

26/1985

36/1985

14/1990

1/1973

**Toplantılar
ve faaliyet
raporlarının
sunulması**

15. Off Shore Bankacılık Birimlerinin Yönetim Kurulları veya en üst düzeydeki diğer kurulları, yılda en az bir kez toplanmak ve yıllık faaliyet raporlarını görüşmekle yükümlüdürler. Söz konusu birimler, onaylanmış raporlarının birer suretini onay tarihinden başlayarak en geç bir ay içinde Merkez Bankasına sunarlar.

**Yıllık
hesapların
sunulması**

16. Off Shore Bankacılık Birimleri, her hesap dönemini izleyen üç ay içinde denetlenmiş yıllık hesaplarını Merkez Bankasına sunarlar.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Mali Kurallar ve Muafiyetler

Denetim harcı 17. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde faaliyet gösteren OffShore Bankacılık Birimleri, yıllık denetim harcı olarak Merkez Bankasına 10,000.- ABD Doları öderler.

Vergi yükümlülüğü 18. OffShore Bankacılık Birimleri, Kurumlar Vergisi Yasası ve Gelir Vergisi Yasası kurallarına göre saptanacak matrah üzerinden, Kurumlar Vergisi Yasasının 23'üncü maddesi kurallarına ve Gelir Vergisi Yasasının 32'nci maddesinin (2)'nci fıkrası kuralları ile ve 52'nci maddesi kurallarına bakılmaksızın, yüzde iki oranında vergiye bağlı tutulurlar.

41/1976
24/1977
62/1977
11/1980
35/1983
36/1987
24/1982
11/1985
67/1987
16/1989
20/1990

Çalışanların vergi yükümlülüğü
24/1982
11/1985
67/1987
16/1989
20/1990

Gümrük vergisi muafiyeti

19. OffShore Bankacılık Birimlerinde istihdam edilen yabancı personelin Gelir Vergisi Yasasına göre ödenmesi gereken vergi miktarında yüzde elli indirim yapılır. Bu birimlerin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışında görevli personellerine yapacakları ödemeler de yukarıda belirtileneas çerçevesinde vergi kesintisine bağlı tutulur. Bumadde amaçları bakımından "Yabancı" sözcüğü, Gelir Vergisi Yasasının 2'nci maddesinin (2)'nci fıkrasının (c) bendinde bu sözcüğe verilen anlamı taşır.

20. OffShore Bankacılık Birimlerinin ihtiyacı için yurt dışından ithal edecekleri ofis araç gereçleri ve Maliye işleriyle görevli Bakanlığın uygun göreceği uygun miktardaki diğer araç gereçler gümrük vergisinden muafır.

BEŞİNCİ KISIM

Çeşitli Kurallar

Denetim
11/1976
25/1983
26/1987
42/1989
35/1987

Cezai müeyyideler
11/1976,
25/1983
26/1987
42/1989
35/1987

Ortaklık koşulu

Kaynak kullanımı

21. (1) OffShore Bankacılık birimlerinin her türlü hesap ve işlemleri, Bankalar Yasası ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası kuralları çerçevesinde, Merkez Bankasının denetime bağlı tutulur. Denetim sonuçları gizlidir. Bu hususta nitelik ve görevleri dolayısıyla öğrendiklerini yasal olarak açıkça yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayan banka mensupları suç işlemiş sayılırlar ve haklarında, Bankalar yasasında gizli bilgileri açıklayanlar için öngörülen cezai müeyyideler uygulanır.
(2) Denetim yapacak elemanların nitelikleri ile denetim usul ve esasları Bakanlar Kurulunca çıkarılacak Tüzikle düzenlenir.

22. Yapılan denetimler sonucunda bu Yasa kurallarına ve Bankalar Yasası ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası kurallarına aykırı faaliyette bulunduğu saptanan OffShore Bankacılık Birimleri hakkında, Bankalar Yasası ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasasının cezai müeyyidelere ilişkin kuralları uygulanır.

23. OffShore Bankacılık Birimlerinin Ortaklarının yabancı uyruklu olması, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yerleşik bulunmaması ve Kıbrıs Türk kökenli olmaması esastır. Kıbrıs Türk kökenli olup Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yerleşik olanlar (ikamet edenler) ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kökenli olanlar söz konusu birimlere ortak olamazlar.

24. OffShore Bankacılık Birimleri, faaliyetlerini sürdürürken yaptıkları harcamaları Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışındaki kaynaklardan sağlarlar. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki bankalardan herhangi bir amaçla ve nam altında kaynak sağlayamazlar.

**Şirket
devri**

25. İzin alıp kurulmuş olan Off Shore Bankacılık Birimlerinin devri ile ilgili koşullar Bakanlar Kurulunca çıkarılacak Tüzükle düzenlenir.

**Değişikliklerin
bildirimi**

26. Off Shore Bankacılık Birimlerinde sermaye, ortaklar, ipotek ve benzeri hususlarda meydana gelen herhangi bir değişiklik derhal Merkez Bankasının bilgisine sunulur.

**Temsilci
büro-
larının
kuruluşu
ve
görevleri**

27. (1) Off Shore Bankacılık Birimleri, yabancı bir bankanın şubesi veya ayrı bir banka olarak kurulabileceği gibi temsilci büroları şeklinde de bu Yasa Kurallarına uygun olarak kurulabilirler. Ancak, temsilci büroları, bankacılık lisansı alamazlar ve bankacılık işlemleri yapamazlar. Temsilci bürolarının görevi yabancı müşteriler ile dış ülkelerdeki ana banka arasında gerekli teması kurmaktır.

(2) Kurulacak temsilci bürolarında uluslararası bankaların temsilcisi olma koşulu aranır.

**Büro
denetim
harcı**

28. Temsilci büroları, yıllık denetim harcı olarak Merkez Bankasına 3,000.- ABD Doları öderler.

ALTINCI KISIM Son Kurallar

**Yürütme
yetkisi**

29. Bu Yasayı, Bakanlar Kurulu adına, Maliye İşleri ile görevli Bakanlık yürütür.

**Yürürlüğe
giriş**

30. Bu Yasa, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

OFF SHORE BANKACILIK HİZMETLERİ YASASI (48/1990 Sayılı Yasa)

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu, Off Shore Bankacılık Hizmetleri Yasası'nın 4. (3), 21. (2) ve 25. maddelerinin kendisine verdiği yetkiyi kullanarak aşağıdaki Tüzüğü yapar.

Kısa İsim 1. Bu Tüzük, Off Shore Bankacılık Hizmetleri Tüzüğü olarak isimlendirilir.

Başvuru 2. Off Shore Bankacılık Hizmetleri Yasası Kuralları çerçevesinde faaliyet göstermek üzere izin isteminde bulunan Aday Birimler, bu Tüzüğün 3'üncü maddesinde istenecek bilgileri içerecek belgeleri, resmi başvurularına eklemek suretiyle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasına başvururlar. Başvuru için esas alınacak tarih, yasal bilgi ve belgelerin noksansız tamamlandığı tarihtir.

Müracaatta bulunacak aday birimlerden istenecek bilgi ve belgeler 3. Aday Birimler Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasına yapacakları başvuru ile birlikte aşağıdaki ilgi ve belgeleri verirler.

- (1) Aday birim, yabancı bir bankanın şubesi şeklinde ise;
 - (A) Başvuru nedenleri;
 - (B) Yürütülmesi tasarlanan off shore bankacılık işlemlerinin neler olacağı;
 - (C) Faaliyet alanıyla ilgili olarak özgeçmişi ve eğer varsa off shore bankacılık işlemlerine ilişkin deneyimleri;
 - (Ç) Murakabe edilmiş son üç mali yıla ilişkin yıl sonu hesapları;
 - (D) Mali kapasitesi ve başarılarına ilişkin kısa bir tarihçe;
 - (E) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde geniş anlamda bir off shore finans merkezinin kurulması amacına yönelik olarak off shore bankacılık hizmetlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasında ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ekonomisinin belirlenen temel amaçları doğrultusunda hangi alanlarda ne gibi katkıda bulunabileceği;
 - (F) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yapmayı tasarladığı off shore bankacılık işlemlerinde, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışındaki bir karar mekanizmasından ne ölçüde bağımsız olabileceği hususu;
 - (G) Kısa, orta ve uzun dönemdeki hedefleri ve amaçlarının ne olduğu;
 - (Ğ) Esas ve/veya kontrol etkisi bulunan hissedarların listesi ile sahip oldukları hisse oranları, hissedarların ve yönetimde etkinliği olanların mali durumu hakkında bilgiler;
 - (H) Yurt dışından getirilmesi düşünülen denetçilerin veya murakıpların isim, adres ve nitelikleri;
 - (I) Yapılması tasarlanan off shore bankacılık hizmetleri ile ilgili olarak hazırlanacak ilk üç yıllık döneme ilişkin fizibilite raporu. Bu fizibilite raporu, kar/zarar hesapları, bilançolar, fon kaynak kullanım cetvellerini içerecek şekilde hazırlanacak ve dayandırıldığı varsayımlar belirtilecektir;
 - (İ) Başka ülkelerdeki şubeleri ve/veya yan kuruluşları ile bu ülkelerden aldığı bankacılık lisansları ve muhabirlik ilişkisi içinde bulunduklarının listesi;
 - (J) Kuruluş Ana Sözleşmesi ve/veya Tüzüğünün bir sureti;
 - (K) Ana kuruluşun mevcut organizasyon şeması ile birlikte direktör ve üst düzey yöneticilerine ilişkin bilgiler;
 - (L) Aday birim, ana kuruluşunun direktörler kurulu tarafından alınan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Off Shore Bankacılık Hizmeti verme kararının onaylanmış bir sureti;
 - (M) İyi durum mektubu;
 - (N) Off Shore Bankacılık Hizmetlerinde çalıştırılacak yabancı uyrukluların deneyimleri, nitelikleri, ünvanları, statüleri, uyrukları ve adreslerini gösteren liste;
- (2) Aday Birim, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde kurulacak bir banka ise;
 - (A) Kurulması tasarlanan bankanın Ana Sözleşme ve Tüzüğü;
 - (B) Kurucular Beyannamesi. Kurucusayı 10 kişiden az olamaz.
 - (C) Bu Tüzüğün 3'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (A), (B), (E), (F), (G), (Ğ), (H), (İ), (J), (M), (N) bentlerinde belirtilen hususlar.
- (3) Aday Birimler, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasına \$1000.- ABD Doları tutarında başvuru harcı yatırıp, alacakları makbuzu müracaatlarına eklerler.

Off Shore Bankacılık birimlerinin denetimi

4. Off Shore Bankacılık Birimlerinin denetimi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Başkanının yazılı görevlendirmesi üzerine yapılır.

Denetim yapacak elemanlar

5. Denetimler yalnızca Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Teftiş İnceleme Kurulu elemanları tarafından yapılır.

- Bilgi ve belge inceleme**
- Rapor Sunma**
- Off Shore Bankacılık birimlerinin devri**
- Hisselerin devri**
- Başvuru forumları**
- Yürütme yetkisi**
- Yürürlüğe giriş**
6. Off Shore Bankacılık Birimlerinde denetim yapan elemanlar, birimlerin bu Yasa kurallarına uyup uymadıklarını ve mükellefiyetlerini yerine getirip getirmediğini araştırırlar. Bu denetimleri yaparken yasa kuralları çerçevesinde uygun gördükleri her türlü bilgi ve belgeleri inceleyebilirler.
7. Denetim elemanları bu incelemeler sırasında belirleyecekleri hususları bir rapor halinde Merkez Bankası Başkanına sunarlar.
8. İzinalı kurulmuş olan Off Shore Bankacılık Birimlerinin devri Maliye İşleri ile görevli Bakanlığın iznine bağlıdır.
- (1) Off Shore Bankacılık Birimlerinin devri ile ilgili müracaatlar Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasına yapılır.
- (2) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Off Shore Bankacılık Birimini devralacak kuruluştan, bu birimlerin ilk kuruluşunda istenen tüm bilgi ve belgeleri isteyebilir.
- (3) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Off Shore Bankacılık Birimini devralacak kuruluşun başvurusunu değerlendirir ve görüşleri ile birlikte Maliye İşleri ile görevli Bakanlığa sunar.
- (4) Maliye İşleri ile görevli bakanlık, başvuruyu inceler ve uygun gördüğü takdirde uygunluk bildirimini; uygun görmediği takdirde devir işleminin reddini; gerekçesi ile birlikte Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasına bildirir.
9. Bu Tüzüğün, 3'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasına göre kurulmuş birimlerdeki hisselerin, satış ve devri ile ilgili işlemler Maliye İşleri ile görevli Bakanlığın iznine tabidir.
10. Bu Tüzükte istenen belge ve/veya mektuplar için Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası matbu örnekler hazırlayabilir.
11. Bu Tüzüğü, Maliye İşleri ile görevli Bakanlık yürütür.
12. Bu Tüzük, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ MERKEZ BANKASI YASASI
(35/1987, 44/1992 ve 56/1994 Sayılı Yasalar)
Madde 23 ve 53 Tahtında Yapılan Tüzük

A.E. 454 R.G. 13.10.88
A.E. 260 R.G. 15.06.89
A.E. 502 R.G. 13.11.89
A.E. 274 R.G. 23.05.91
A.E. 286 R.G. 24.05.91
A.E. 525 R.G. 22.10.91
A.E. 242 R.G. 05.08.92
A.E. 373 R.G. 12.08.92
A.E. 70 R.G. 24.02.93
A.E. 405 R.G. 20.08.93
A.E. 164 R.G. 07.04.94
A.E. 61 R.G. 18.01.95
A.E. 314 R.G. 26.04.95
A.E. 637 R.G. 27.09.95
A.E. 683 R.G. 12.10.95
A.E. 766 R.G. 15.11.95
A.E. 1035 R.G. 24.10.96

K.K.T.C. Merkez Bankası Faiz Farkı Fonu Oluşturulması Tüzüğü
Değiştirilmiş Şekliyle

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yönetim Kurulu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası'nın 23. ve 53. maddeleri uyarınca Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunca tasvip olunan aşağıdaki tüzüğü yapar:

Kısa İsim
isimlendirilir.

1. Bu Tüzük "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Faiz Farkı Fonu Oluşturulması Tüzüğü" olarak

Tefsir

2. Bu Tüzükte metin başka türlü gerektirmedikçe;
"Bakanlar Kurulu" Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu'nu anlatır.
"Banka" Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasını anlatır.
"Bankalar" Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Yasası altında faaliyet gösteren bankaları anlatır.
"Devlet" Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini anlatır.
"Fon" Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Faiz Farkı Fonunu anlatır.
"Kooperatif Bankaları" Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kooperatifler Yasası altında kurulmuş ve kredi işlemi yapan Bankaları anlatır.
"Yan Kuruluşlar" Bankaların bir iştiraki olarak kurulmuş ve kredi işlemi yapan kuruluşları anlatır.
"Yasa" 35/1987 sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasasını anlatır.
"Yönetim Kurulu" Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yönetim Kurulunu anlatır.

Fon Tesisi

3. Banka bünyesinde Faiz Farkı Fonu adında bir fon tesis edilir.

Amaç

kalmak koşulu ile

sektörüne kontrollü faiz uygulanmasını

4. Fonun amacı Devletçe teşviki öngörülen kontrollü tarım (ayni), tarım (nakdi) ve limiti içinde Küçük Esnaf ve Sanatkarlar ile Sanayici ve İhracatçılara ve Turizm sağlamaktır.

Faiz İadesi
Oranları

5. Faiz İadesi Oranları kredi türleri itibarıyla aşağıdaki şekilde saptanmıştır.

- Tarım (Ayni)	%50
- Hayvancılık	%41
200 milyon TL'ye kadar	
- Küçük Esnaf ve Sanatkar	%26
150 milyon TL'ye kadar	

- İlk iş yeri açacak yüksek okul mezunlarına 200 milyon TL'ye kadar
- Sanayici kapsamına girmeyen üretime dönük faaliyette bulunan küçük imalatçılara (İşletme 200 milyon TL'ye kadar, makine alımı 250 milyon TL'ye kadar.)
- Yeni ev kuracaklara 200 milyon TL'ye kadar.
- Toplu taşıma amaçlı vasıta veya iş aracı alımı (Salon araba hariç) 250 milyon TL'ye kadar
- Turizm Kredileri

- İşletme	%20
- Yatırım	%31
(5 milyar TL'ye kadar)	
- Sanayici Kredileri	%20
- İşletme	
- Yatırım	
(5 milyar TL'ye kadar)	
- İhracatçı Kredileri	%31

Reeskont İşleri Yasağı

6. Bankalar, Merkez Bankası reeskont kaynağından kullandıkları krediler için faiz farkı isteminde bulunamayacakları gibi faiz farkından yararlandıkları krediler için de reeskont kredisi talebinde bulunamazlar.

Fonun Kaynakları

7. Fonun Kaynakları:
- (a) Devlet Bütçesine bu amaçla konulacak ödenek,
 - (b) Banka, nezdindeki hazine fonlarına karşılık olarak Banka bütçesinden ayrılacak belirli bir ödenek,
 - (c) Bankalar ve yan kuruluşları ile, Kooperatif Bankaları ve mevcut yasalar altında kredi veren müesseselerin verecekleri her türlü nakdi krediler (kontrollü krediler hariç) üzerinden uygulanacak geçerli faiz oranı içinden Türk Parası kredilerde üç puan ve döviz kredilerinde 1/2 puan faiz farkının tahsil edilerek Banka nezdinde açılan Faiz Farkı Fonu'na yatırılacak miktarlar,
 - (d) Faiz Farklarını zamanında yatırmayanlara veya eksik yatıranlara uygulanacak Türk parası kredilerde aylık yüzde 8 ve döviz kredilerinde aylık yüzde bir gecikme zammı, ve
 - e) Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından yapılacak katkılardan oluşur.

Bumaddenin (c) fıkrası gereğince bankalar ve yan kuruluşları ile Kooperatif Bankaları ve mevcut yasalar altında kredi veren müesseselerce tahakkuk ettirilen Türk parası kredilerde üç puan ve döviz kredilerinde 1/2 puanlık faiz farkları, tahakkuku izleyen ayın 15'ine kadar Fon'a ödenir.

Bu madde amaçları bakımından tahsil ve Fon'a yatırma yükümlülüğü, kredi veren bankalar ve müesseselere ait olup, tahsil edilmeyen miktarların ilgili bankalar ve müesseseler tarafından yatırılması zorunluluğu vardır.

Banka aynı kaynaktan verilen kredilerde mükerrer fon kesintilerini önlemeye yönelik önlemler almaya yetkilidir".

Mükellefiyet Sınırı

8. Kontrollü Faiz uygulaması fon kaynakları ile sınırlıdır. mevcut kaynakları aşan mükellefiyetlere girilemez.

Esas ve Şartlar

9. Fon, bu Tüzükteki esas ve şartlar ile Banka talimatlarına uygun olarak çalışır.

Sorumluluk ve Müeyyideler

10. Krediyi veren bankalar veya kuruluşlar kontrollü, faiz uygulamasında bu Tüzük ve Banka tarafından çıkarılacak talimatlara uymakla yükümlüdürler. Aksine hareket eden bankalar ve kuruluşlardan ödenen faiz farkı derhal tahsil olunur ve müteakip faiz farkı ve reeskont talepleri kabul edilmez.

Talimatlar

11. Banka, bu Tüzükteki esas ve şartlar dahilinde uygulamaya müteallik talimatlar çıkarmaya yetkilidir.

Geçici Madde

1. İlk uygulamada banka birikmiş faiz farklarının taksitle ödenmesini onaylayabilir. Bu gibi hallerde cezai faiz istenmeyecektir.

A.E. 525 R.G. 22.10.1991

Yürürlüğe Giriş 12. Bu Tüzük Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

VI. BÖLÜM
TABLOLARIN LİSTESİ

TABLOLARIN LİSTESİ

Tablo	Sayfa No.
1. Avans ve Reeskont İşlemleri	5-6
" 2. Avans ve Reeskont Borç Bakiyeleri	7-8
" 3. Dövizli Avans ve Reeskont İşlemleri	9-10
" 4. Dövizli Avans ve Reeskont Borç Bakiyeleri	11-12
" 5. Faiz Farkı Fonu Uygulamaları	14-15
" 6. Devletin Kur Hesabında Tutulan Dövizin ABD Doları Karşılığı Olarak Dökümü	21-23
" 7. Bankaların, bankalar kurunda tuttuğu Dövizin ABD Doları Karşılığı Olarak Dökümü	25-26
" 8. Döviz Rezervlerinin Artış Hızı	28-30
" 9. Döviz Tevdiat ve Döviz Mevduat Hesaplarının Cins ve Vadelerine Göre Dökümü	32
" 10. Türk Lirası Mevduatın Artış Hızı	35-37
" 11. KKTC Merkez Bankası ve Diğer Bankalar Nezdinde Türk Lirası Resmi mevduat	39
" 12. KKTC Merkez Bankası ve Diğer Bankalar Nezdinde Dövizli Resmi Mevduat	40
" 13. Türk Lirası Mevduat Artış Hızı ile Toplam Türk Lirası Plasman Artış Hızının Karşılaştırması	42
" 14. İskonto Senetleri ve Bankalar Türk Lirası ve Döviz Plasmanlarının Dökümü ve Geçmiş Dönemle Karşılaştırması	44
" 15. Bankalar Döviz Plasmanları TL. Karşılıklarının Dökümü ve Geçmiş Dönemle Karşılaştırması	48
" 16. G.S.M.H'nin Dağılımı ve Sektörel Katma Değerlerin Büyüme Hızları (Cari Üretici Fiyatlarıyla)	49
" 17. G.S.M.H'nin Dağılımı ve Sektörel Katma Değerlerin Büyüme Hızları (Sabit Üretici Fiyatlarıyla)	50
" 18. Kaynaklar Harcamalar Dengesi	52
" 19. İstihdamın Sektörel Dağılımı ve nüfus	54
" 20. Hayat Pahalılığı	55
" 21. hayat Pahalılığının Mal ve hizmet Gruplarına Göre Dağılımı	57
" 22. G.S.M.H ile Karşılaştırmalı Bütçe Analizi	58
" 23. Karşılaştırmalı Bütçe Özeti	59
" 24. Yıllar İtibarıyla Bütçe Açıkları	60
" 25. T. C. Ziraat Bankası'ndan Sağlanan Kredilerin (faiz hariç) Yıllar İtibarıyla Dökümü	62
" 26. KKTC'nin Türkiye ve Diğer Ülkelerle Olan Dış Ticareti	63
" 27. Ülkeler İtibarıyla Dış Ticaret	64
" 28. Dışsatımın Yapısı	65
" 29. Dışalım ve Dışsatımın Mal Gruplarına Göre tasnifi	66
" 30. Dış Ticaret	67
" 31. Ödemeler Dengesi	68
" 32. Türkiye ve Diğer Ülkelerden Gelen Turistler	71
" 33. KKTC Merkez Bankası'nın Bilançosu	72
" 34. KKTC Merkez Bankası'nın Kar ve Zarar Hesabı	80
" 35. Bankaların Aktif Özetleri	81
" 36. Bankaların pasif Özetleri	82
" 37. İskonto Senetleri ve Bankalar Plasmanlarının Sektörel Dağılımı Türk parası	83
" 38. İskonto Senetleri ve Bankalar Plasmanlarının Sektörel Yüzde (%) Dağılımı Türk parası ve Döviz	84
" 39. Bankalar Türk parası Mevduatlarının Niteliğine Göre Analizi	85
" 40. Bankalar Türk parası Mevduatlarının Vadelerine Göre Analizi	86
" 41. Bankalar Döviz Mevduatlarının Niteliğine Göre Analizi	87
" 42. Bankalar Döviz Mevduatlarının Vadelerine Göre Analizi	88
" 43. İskonto Senetleri ve Bankalar Plasmanlarının Sektörel Dağılımı- Döviz	

